

**Komparace ochrany osob poskytovaných
státními orgány České republiky, soukromými
bezpečnostními službami a bezpečnostními
specialisty**

**Comparison of protection of persons provided by the
public authorities and private security services**

Vlastimil Vychodil

2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

ABSTRAKT

Osobní ochrana spočívá v zajištění bezpečnosti života a zdraví, osobní důstojnosti, neobtěžování, majetku, chráněné osoby. Osobní ochranu osob chápeme z hlediska použitých forem a metod činností, jako součást detektivního dohledu, který má v sobě začleněné další detektivní činnosti, a to pozorování, vytěžování a vyhodnocení bezpečnostních rizik.

ABSTRACT

Personal protection is to ensure safety of life and health, personal dignity, too annoyed, property, protected persons. Personal Personal understood in terms of the forms and methods of activities as part of the surveillance detective who has a detective inclusion of additional activities, observation, extraction and evaluation of security risks.

Klíčová slova:

Osobní ochrana, osobní strážce, bezpečnostní riziko, subjekt, technologie, technické prostředky, zadavatel, informační zdroje, bezpečnostní opatření, zákon, činnost, složka, opatření

Keywords:

Personal protection, bodyguards, security risk, resource, subject, technology, equipment, zadavatel, information sources, security measures, law, activities, folder, measures

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

.....

podpis diplomanta

Obsah

ABSTRAKT	2
ABSTRACT	2
Klíčová slova:	3
Keywords:	3
Obsah	5
Úvod	8
Teoretická část	10
1 ÚVOD DO OCHRANY OSOB (BODYGUARDING)	11
1.1 Terminologie	11
1.1.1 Požadavky na ochránce	12
1.1.2 Útok	13
1.1.3 Útočník	15
1.1.4 Obrana	15
1.2 Ochrana osob v historickém kontextu	19
1.3 Historický vývoj ve světě	19
1.4 Historie na území ČR od roku 1918	21
1.4.1 Poválečná perioda až do února 1948	22
1.4.2 Historie od února 1948 do vzniku Hlavní správy ochrany Ministerstva národní bezpečnosti.	23
1.4.3 Období od vzniku Hlavní správy ochrany Ministerstva národní bezpečnosti (HSO MNB) do konce roku 1969	24
1.4.4 Vývoj od počátku roku 1970 do demokratizačních změn v1989.	24
1.4.5 Demokratizační proces v Československé republice	25
2 OCHRANA OSOB POSKYTOVANÁ STÁTNÍMI ORGÁNY A INSTITUCEMI	27
2.1 Policie ČR	27
2.2 Právní úprava	28

2.2.1	Oprávnění při zajišťování bezpečnosti chráněných osob.....	35
2.2.2	Útvary PČR zajišťující ochranu osob.....	38
2.3	ARMÁDA ČR-Vojenská policie Armády České republiky	41
2.4	Podmínky pro přijetí policisty kochrany chráněných osob	44
2.5	Výcvik osobních strážců	45
2.5.1	Fyzická příprava.....	45
2.5.2	Střelecká příprava	46
2.5.3	Taktická příprava	47
2.5.4	Doplňkový výcvik.....	47
3	Osobní ochrana poskytovaná soukromými bezpečnostními službami a bezpečnostními specialisty	48
3.1	Všeobecná ustanovení	48
3.2	Právní úprava	50
3.2.1	Trestní zákoník	55
3.2.2	Zákon o zbraních	56
3.2.3	Zákon o přístupu k informacím	57
	Praktická část	58
4	Analýza opatření státních orgánů při poskytování osobní ochrany.....	59
4.1	Rozbor rozsahu poskytnuté osobní ochrany a její náležitosti.....	59
4.1.1	Povinnosti útvaru pověřeného ochranou osoby.....	60
5	Analýza opatření zajišťovaných soukromou bezpečnostní službou.....	63
5.1	Vyžádání služby soukromé bezpečnostní služby.....	63
5.2	Informační prameny k zadavateli.....	65
6	Komparace poskytování osobní ochrany	66
6.1	Srovnání osobní ochrany.....	66
6.2	Rozbor zdrojů informací při poskytování osobních ochran státními a soukromými subjekty.....	66
6.3	Vyhodnocení současné právní úpravy poskytování osobních ochran	67

7	Průběh profesní přípravy osobních strážců státních orgánů a soukromých bezpečnostních složek 67	
8	Návrh zlepšení právní ochrany osob provádějících osobní ochranu	68
	ZÁVĚR	70
	Seznam použité literatury	76
	Seznam použitých zkratk.....	77
	Seznam příloh.....	77

Úvod

Tak dlouho, jak bude existovat lidstvo, bude mít osobní ochránce o práci postaráno. Lidstvo má stále stejnou chamtivost, krutost, sobeckost, zlost, jakou mělo před mnoha a mnoha lety. Jediné, co se změnilo, je počet lidí, zmenšení bezpečného prostoru, rychlost přenosu informací, schopnost rychlého přesunu na velké vzdálenosti atd..

Tímto se zvyšuje tlak nejen na jednotlivce, ale i na celou společnost. Dochází ke degradaci lidských hodnot. Ohrožení je stále jasnější a zřetelnější pro každého z nás. Útoky, přepadení, únosy motivované ekonomickou, sociální, kulturní, politickou situací se stávají téměř denní realitou.

Od počátku vývoje lidské společnosti je ochrana významných a důležitých osob velice významná. Ochrana osob má za úkol eliminovat možnosti ohrožení, fyzického či verbálního napadení chráněné osoby. Při provádění osobní ochrany bezpečnostní specialisté organizují a zajišťují bezpečnostní opatření kolem přesunu chráněné osoby, prověřují objekty a místa pohybu chráněné osoby. Rovněž provádějí pyrotechnickou a hygienickou kontrolu. Při všech prováděných opatřeních směřujících k zajištění bezpečnosti chráněné osoby pružně reagují na aktuální bezpečnostní situaci na základě získaných poznatků z operativního průzkumu a informací z informačních zdrojů. Velice důležitá je důvěra chráněné osoby ke svým ochráncům a naprosté respektování pokynů ochránce v krizových situacích. Ochránce je bezpečnostní specialista s velice širokým rozsahem znalostí a dovedností: manipulace se zbraněmi, ovládání bojových sportů a umění, společenské chování a etiketa, řízení dopravních prostředků, znalosti z oblastí zdravotní péče, psychologie, krizové komunikace a bezpečnostní problematiky.

Osobní ochranou nazýváme ucelený soubor opatření a návyků, směřující k zajištění ochrany života a zdraví chráněné osoby, nebo jejich skupiny. Osobní ochranu provádí profesně proškolený a vycvičený bezpečnostní specialista (bodyguard) nebo skupina specialistů, jejichž činnost je vymezena platnými zákony státu, kde provádí ochranu osob, a mezinárodními smlouvami a úmluvami.

V současné době se v celosvětovém měřítku projevuje nárůst agresivity a násilí v lidské společnosti, vlivem globálních ekonomických a ekologických problémů, rovněž tak vlivem

etnických a náboženských aspektů, což zvyšuje riziko teroristických útoků. Ke zhoršení bezpečnostní situace v našich zemích přispěla také eskalace organizovaných zločinných struktur po roce 1989 a řada neuvážených presidentských amnestií v roce 1990, 1993, 1998, 2013, a s tím související zvýšený trestné činnosti a expanze násilných trestných činů.

Problematické poskytování a provádění osobní ochrany se věnují odborné časopisy, např.: Bodyguard, Abas revue, Security magazín, Policista, Obrana a strategie. Existuje též množství odborné literatury (viz seznam použité literatury). V současné době, na poli zajištění ochrany osob, působí kromě státních orgánů také bezpečnostní specialisté a bezpečnostní agentury, které nabízí specializační a zdokonalovací kurzy osobních strážců a potřebných technik a znalostí. Některých kurzů využívají i osobní strážci z řad příslušníků Policie České republiky a Vojenské policie Armády České republiky.

Hlavním důvodem poskytování osobní ochrany státními orgány je zajištění společenské stability. Osobní ochrana poskytovaná soukromými subjekty se řídí živnostenským zákonem a pružně reaguje na společenskou poptávku. Přístup k soukromým subjektům, které vykonávají tento druh detektivní činnosti je ze strany společnosti velice laxní, čímž jim paradoxně neusnadňuje výkon osobní ochrany. Byl bych rád, kdybych touto prací přispěl k vytvoření nového společenského názoru na ochranu osob a zvláště na osobnost ochránce. Nové, společenské postoje by mohly přispět k eliminaci bezpečnostních rizik obyvatelstva a chráněných osob.

Cílem této bakalářské práce je popsat a porovnat zajišťování a poskytování osobní ochrany příslušníky Policie České republiky, Armády České republiky a soukromými bezpečnostními specialisty. Dále si klade za cíl obeznámit veřejnost s právními aspekty, podmínkami poskytování ochrany osob a jejich provádění, a rovněž tak s právy a oprávněními ochránců.

Teoretická část

1 ÚVOD DO OCHRANY OSOB (BODYGUARDING)

1.1 Terminologie

Osobní ochránce – představuje poslední a nejdůležitější zajištění chráněné osoby v systému komplexní ochrany. V postavení je poslední možnou fyzickou překážkou proti útoku, nebo jinému úmyslnému ohrožení chráněné osoby a proti náhodnému, neúmyslnému ohrožení. Hlavním úkolem osobního ochránce je předejít přímému útoku na zdraví, život a důstojnost chráněné osoby. Hrozí-li již přímé nebezpečí takového útoku, je jeho hlavním úkolem přímému útoku zabránit, nebo již započatý útok na zdraví, život nebo důstojnost chráněné osoby odvrátit. Pohybuje se v bezprostřední blízkosti chráněné osoby, je s ní v neustálém kontaktu, zná její zdravotní stav, plánuje a navrhuje opatření na zlepšení a zajištění ochrany chráněné osoby. Jeho další činnost nesmí být v rozporu s právními předpisy, interními akty řízení a zákony země, na jejímž území tuto činnost vykonává.

Osobní ochránce by měl být především zdravý jedinec, nezatížený vrozenými vadami a indispozicemi. Není to jen stroj, nemyslicí hora svalů, která přinejhorším útočnicka přetlačí ve dveřích. Osobní ochránce by měl být inteligentní člověk svýcvikem nejen pro boj, ale i pro strategii, plánování a mnoho dalších oblastí. Čím lepší má kvalifikaci, tím se stává pro svou "chránětku" kvalitnějším odborníkem. Dobrý ochránce by měl být schopen zvládnout jakoukoliv situaci. V dnešní době je život mnohem složitější a nestačí jen umět dobře střílet a vyřadit útočnicka z činnosti, ale toto je prvořadý úkol.

Box – rozmístění ochránců do tvaru čtyřúhelníku

Ddiamant - rozmístění ochránců do tvaru diamantu

Vejde - rozmístění ochránců do tvaru oválu

Taktika - promyšlený a předem nacvičený postup v dané situaci

Briefing - informační setkání (porada) před akcí

Strategie - celkové pojetí akce nebo též plánování ochranných opatření

1.1.1 Požadavky na ochránce

Schopnost komunikovat.

Osobní ochránce není rváč, řešící konflikty hrubou silou, jak nám často podsouvají tvůrci akčních filmů. Musí také být dobrým psychologem, který dokáže lidi správně odhadnout a správně smáněvovat, být dobrým analytikem, tak, aby dosáhl svých cílů kčení úkolů ochrany svěřené osoby..

Schopnost vytvářet kvalitní interpersonální vztahy.

Po osobním ochránci se požaduje, aby projevoval takt a diplomacii při jednání s ostatními členy skupiny, jak v formálních tak neformálních vztazích a vyhýbal se předsudkům a dogmatickým závěrům na základě úsudků hostilních nebo vyvolaných „halo - efektem“.

Schopnost řešit úkoly a problémy

Osobní ochránce musí prokázat v každé situaci svou profesionalitu, která se od něj očekává. Zejména projevoval samostatnost, dobré analytické schopnosti, zdravý úsudek a patřičně zvažovat všechny podstatné okolnosti, důležité při řešení úkolu. Měl by jasně dávat najevo pochopení úkolu a s tím souvisejících otázek, analyzovat úkol přesně s patřičným zdůvodněním a projevit plánovitý a logický přístup k řešení úkolu.

Správné rozhodování

Osobní ochránce by dále měl činit jasná rozhodnutí na základě uložených úkolů, prokazovat předvídatost a zvažovat důsledky svých rozhodnutí. Zároveň by si měl stanovit priority zadávaných úkolů a nést odpovědnost za své rozhodnutí a jednání.

Kreativita

Útok na chráněnou osobu se do značné míry z pohledu ochránců rovná chaosu, ochránci jsou schopní přemýšlet nad rámcem obvyklých řešení taktických problémů a zpravidla dokáží v bojovém zmatku díky svému tvůrčímu přemýšlení vidět řešení, což jim usnadní zvládat tyto

stresové situace. Proto se od osobních ochránců vyžaduje schopnost a ochota přijímat nové myšlenky, informace při výcviku a odborném vedení.

Vysoké pracovní nasazení a odhodlání.

Schopnost racionálního uvažování je jednou ze schopností osobního ochránce, který by měl projevit vysokou úroveň motivace, angažovanosti a určité kreativity při řešení úkolů. Svým vystupováním budit důvěru a mít schopnost motivovat jiné, přesvědčivě prezentovat své myšlenky a názory při řešení úkolů a tím efektivně využívat pracovní čas.

Snášení stresu – schopnost ovládat své emoce .

Po osobních ochráncích se vyžaduje, aby byli schopni ovládat své city. To nejtěžší je nevnášet své osobní problémy do sféry pracovní. Je důležité si uvědomit, že ochránce svým zjevem, osobností, jednáním a vystupováním nereprezentuje jen sebe, svojí firmu, svůj útvar, ale i chráněnou osobu a celou Českou republiku. Citová vyzrálost a schopnost sebekontroly jsou základními předpoklady pro podávání stabilně vysokých výkonů při práci osobní ochrany

Schopnost reprezentovat.

Rovněž důležité je, aby osobní ochránce vystupoval a choval se tak, aby nepoškodil dobré jméno, svým aktivním přístupem dbal na svůj vzhled a úpravu. Choval se zdvořile a tolerantně, pokud to plnění úkolů dovoluje a i mimo službu dbal o svůj morální profil a dobrou pověst. Jednou s nejdůležitějších vlastností osobního ochránce, je motivace. Je nutné si udržet pozitivní postoj i přes nepřízeň situace a posílit vůli.

1.1.2 Útok

Bývá teorií vymežován různě, nejobecněji bývá charakterizován jako ohrožení zájmu chráněného trestním zákonem, jež je vyvoláno protiprávním jednáním, jako úmyslné protiprávní jednání člověka, nebezpečné určitou měrou pro společnost, které ohrožuje společenské vztahy chráněné tr.zákonem. Definice se obvykle shodují na tom, že jde o reálné ohrožení zájmu chráněného tr. zákonem, toto ohrožení je vyvoláno protiprávním jednáním

fyzické osoby a je určitou měrou nebezpečné pro společnost tvoří jeden z ústředních pojmů při vymezení základních podmínek nutné obrany. Proto, aby mohl být chápán jako útok v relevantním smyslu z pohledu těchto podmínek, musí mít tento útok určité znaky, tzn. musí jít o určitý kvalifikovaný útok. Lze mít za to, že k těmto nezbytným znakům náleží:

- reálná existence,
- protiprávnost a nebezpečnost pro společnost,
- bezprostřední hrozba nebo trvání,
- zaměření na zájem chráněný tr. zákonem.

Útok musí skutečně existovat v realitě, nikoliv pouze ve fantazii obránce. Jestliže reálný útok chybí a existuje pouze v představě obránce, jde o domnělou (putativní) nutnou obranu.

Útok musí být protiprávní, neboť jen takové jednání ospravedlňuje obranu proti útočníkovi. Jednání, jež není protiprávní, je jednáním dovoleným, takové jednání nemůže ohrožovat zájmy chráněné tr. zákonem a nutná obrana proti němu není přípustná. Samotná protiprávnost útoku spočívá především v nebezpečnosti takového jednání pro společnost.

Útokem mohou být ve smyslu nutné obrany i činy, které vůbec znaky trestného činu nemají, útokem dokonce nemusí být vůbec jednání podléhající soudnímu trestu. Nutnou obranu tak lze užít i proti jednání, které má znaky pouze správního přestupku.

Lze shrnout, že útok tedy musí být vždy činem protiprávním a jednáním závažnějšího charakteru, nemusí však mít podobu trestného činu.

Typologie útoků - verbální neboli slovní útok

- mírný fyzický kontakt (strkání, apod.)
- jednotlivé fyzické ataky (kopy, údery)
- házení předmětů
- ozbrojený útok (chladné a střelné zbraně či jakékoli předměty denní potřeby)
- nástrahy a léčky

- útok z dálky (odstřelovač)
- bombový útok (výbušniny)
- látky způsobující intoxitaci a otravu organismu

1.1.3 Útočník

Útočníkem je ten, kdo svým protiprávním jednáním, a to jak konáním nebo opomenutím, ohrožuje zákonem chráněné zájmy. Ve smyslu § 13 trestního zákoníku je jím osoba, která útokem na zájem chráněný tr. zákonem přímo hrozí a nebo jejíž útok na tento zájem trvá. Naše současná teorie i praxe zastává poměrně jednoznačné stanovisko, že útočníkem může být jen člověk, tj. fyzická osoba.

Typologie útočníka

- **narušitel** (snaha o ovlivnění davu - okolí, verbální projevy)
- **rváč** (snaží se vyvolat konflikt a fyzický kontakt)
- **nepřičetný člověk** (nepředvídatelné změny v chování a jednání ve zlomku vteřiny)
- **vrah amatér** - (teoretik bez zkušeností, ale může překvapit netypickými postupy a reakcemi)
- **vrah profesionál** - (většinou jsou motivem peníze, často velmi dobré znalosti bezpečnostní oblasti a práce ochranky, možné dlouholeté působení v bezpečnostním oboru)
- **terorista** - (ideový základ, profesionální výcvik, značné finanční zázemí, snaha o medializaci, většinou koná z čistého náboženského či politického přesvědčení)
- **fanatik** - (možná kombinace s jinými typy útočníků, je ochoten zemřít za svou věc, nejvíce nebezpečný typ útočníka)

1.1.4 Obrana

(**ochrana**) soubor komplexních postupů, návyků a opatření k odvrácení a zamezení protiprávního jednání (útoky), proti zájmům chráněným zákonem. Obrana může mít formu konání, ale také opomenutí (např. je-li útok veden proti osobě, které přijde na pomoc její cvičený pes, jehož tato osoba nezadrží ani neodvolá). Útok je možno odvracet vlastnoručně, s

použitím nějakého předmětu, zvířete, pomoci jiné osoby nebo "živého nástroje", ale též např. pomocí automatického obranného zařízení.

High profile - viditelná ochrana, prezentuje se síla a vybavení ochranného týmu, má za cíl zastrašit slabšího pachatele od útoku. Kolem chráněného cíle se vytvoří „bublina“ - bezpečnostní perimetr, který se neustále dodržuje. Výhodou tohoto způsobu ochrany je možnost použít velkou palebnou sílu okamžitě a bez omezení použití ochranných prostředků a výstroje. Nevýhodou high profile je velice nákladný typ ochrany (vyžaduje větší počet ochránců a materiálu, vyznačuje se značnou agresivitou proti prostředí, kde se provádí, velice snadno zjistitelný cíl možného útoku). Tento typ ochrany osob není proveditelný vždy.

Low profile - neviditelná ochrana, ochranný team nebo ochránce se pohybuje v otevřených, či stínových formacích, kdy se přizpůsobuje dané situaci a prostředí. Snaha ochranného teamu o potlačení jakýchkoliv znaků, které by napomohly k rozpoznání ochrany. Výhodou low profile je nižší nákladnost, či špatně zjistitelný cíl možného útoku. Nevýhody tohoto způsobu ochrany spatřujeme především ve zpravidla menší palebné situaci a možném zprodlení reakce na útok, zapříčiněném většími rozestupy ochránců a vozidel. Pro tento typ ochrany je typické značné omezení možnosti použití ochranných prostředků, větší riziko možného vzniku situace BLUE-ON-BLUE. Toto označení situace používané příslušníky Special Air Service (SAS - britské speciální jednotky), která vzniká při náhodné střetnutí mezi silami stojícími na stejné straně, často se tomu také říká "přátelské palby".

Pyrotechnická prohlídka vozidla - obrana proti výbušným nástražným systémům umístěným v dopravních prostředcích. Nejjednodušší a nejúčinnější metodou ochrany je pravidelná prohlídka, nejlépe před každým použitím dopravního prostředku. Tato prohlídka se skládá ze tří základních etap:

- a) Při této etapě pyrotechnické prohlídky se zaměřujeme na blízké okolí dopravního prostředku. Každý nalezený předmět či jeho fragmenty, které se do daného prostředí nehodí, mohou naznačovat možnou manipulaci s dopravním prostředkem.
- b) Druhá etapa pyrotechnické prohlídky: rovněž stopy po čištění zejména oken, zámků, víčka nádrže či nárazníků vozidla. Pozornost musíme věnovat též střeše, zavazadlovému prostoru

dopravního prostředku a především podvozku vozidla, a to zvláště hodně nepřístupným místům.

c) Třetí etapa pyrotechnické prohlídky se zaměřuje na interiér dopravního prostředku. Osoba provádějící tuto prohlídku se snaží objevit stopy po přítomnosti cizí osoby a to i manipulací s jednotlivými systémy vozidla. Je důležité, všimnout si změn (rozdílů), oproti předchozí prohlídce.

Pyrotechnická prohlídka místnosti - Výchozím bodem prohlídky jsou vstupy do místnosti, provádí se ve třech horizontálních pásmech, která se postupně vizuálně kontrolují. Jako poslední se kontrolují zcela vyplněné prostory a prostory nad falešným stropem. Je potřeba preferovat pečlivost před rychlostí, ale samozřejmě je bezpečnost nejdůležitější.

Hygienicko-toxikologická ochrana - jde o komplex opatření směřujících k zjištění nezávadnosti potravin určených pro chráněné osoby.

Zajištění bezpečnosti chráněného objektu - bývá realizováno zpravidla kombinací více opatření, například fyzickou ochranou objektu, kterou je komplex úkolů plněný osobami zařazenými k ochraně objektu, přijetím režimových opatření, kterými se rozumí podmínky a pravidla platná pro vstup a výstup osob, vjezd a výjezd vozidel do objektu a činnost (pohyb) v objektu, systém evidence, označování a ukládání klíčů, uzamykání a pečetění místností, způsob provádění pochůzek apod., technickými prostředky, kterými jsou zejména: mechanické zábranné prostředky, zařízení elektrické zabezpečovací signalizace, tísňové hlásiče, speciální kamerové systémy, elektronická kontrola vstupu, zařízení elektrické požární signalizace, detektory látek nebo zařízení proávání kovů, výbušnin ačů, rentgenové tunely, bezpečnostní detekční rámy pro kontrolu vstupu osob a dalšími opatřeními.

Obranná jízda vozidlem - při jízdě vozidlem musí řidič a i další členové ochranného teamu věnovat pozornost okolnímu prostředí pohybu vozidla z důvodu včasného odhalení sledování či připravené nástrahy. Pozornost musí věnovat všem neobvyklým aktivitám, zejména vozidlům blokujícím silnici nebo dodávkám a nákladním automobilům zaparkovaným na nezvyklých místech, neobvyklým zátarasům, podezřelým osobám podél silničního tělesa a osobám pohybujícím se na budovách a osádkám vozidel stojících na okraji komunikace.

Taktická formace - je základem poskytování ochrany osob. Základní formace je jedna chráněná osoba (CHO) a jeden osobní strážce - bodyguard (OS). Pokud to situace nevyžaduje jinak, je vzdálenost mezi stážcem a chráněnou osobou na délku natažené paže.

Dalším typ formace využívá dvou osobních strážců, tato metoda je nejrozšířenější jak na starém kontinentu, tak i po celém světě. Je to nejmenší tým, který je schopen chráněnou osobu evakuovat, ale i čelit agresí. Každý ochránce má vymezený sektor, který vychází z přirozenosti této ochranné formace.

Jakmile jsou k ochraně osoby využiti tři ochránci, je tento druh ochranné formace daleko bezpečnější. Třetí ochránce plní funkci zakrývače a zbylí ochránci si zajišťují svůj prostor, zároveň je zde možnost vyslat jednoho osobního strážce na kontrolu prostoru před vstupem s chráněnou osobou.

Je-li ochranný doprovod složen ze čtyř, pěti či šesti osobních strážců, bývá využito specifických ochranných formací. Mezi nejpoužívanější a nejznámější patří Box, Diamant, Vajíčko nebo otevřené V. (vysvětleno níže)

Taktika vcházení a vycházení - při tomto procesu je velice důležité, aby osobní strážce prověřil prostor, kde se bude pohybovat klient (chráněná osoba). Osobní strážce, který neprovádí kontrolu prostor před vstupem s chráněnou osobou, by neměl zapomínat na možnost útoku ze zálohy (zezadu), velkou úlohu zde má souhra osobních ochránců a jejich vzájemná komunikace i komunikace s chráněnou osobou.

Evakuace chráněné osoby - princip této činnosti je založen na nutnosti zmenšit co nejvíce siluetu chráněné osoby a přemístit chráněnou osobu v opačném směru, než je hrozící nebezpečí. Při této činnosti ochránce pokládá jednu ruku na břicho chráněné osoby v úrovni opasku, a druhou ruku pokládá zezadu na její hlavu, což vede k hlubokému předklonu chráněné osoby, ochránčova ruka na opasku chráněné osoby zabraňuje jejímu pádu vpřed a ruka na hlavě určuje směr pohybu chráněné osoby. Osobní ochránce, který provádí evakuaci, v tuto dobu vytváří ochranný štít a snaží se co v nejrychleji dopravit chráněnou osobu na bezpečné místo.

Druhý osobní ochránce se snaží zneškodnit, vyřadit, nebo alespoň zpomalit či zaujmout pozornost útočníků natolik, aby osobní strážce provádějící evakuaci chráněné osoby měl co nejvíce času.

1.2 Ochrana osob v historickém kontextu

Od zrodu lidské společnosti vyvstala nutnost ochrany důležitých osob, písemností a artefaktů, která se stupňovala tvorbou kmenových a rodových rad. Tímto se ve společnosti začíná vytvářet mocenské zřízení, které vede k vytvoření kastovních systémů a z vojenských vůdců vzniká vládnoucí vrstva. Už v této sféře lidské společnosti si vládnoucí vrstva uvědomuje potřebnost ochrany svých osob, z vojenskostrategických i politických důvodů možného rizika destabilizace mocenského zřízení a tím ohrožení suverenity. Mocenská vrstva si kolem sebe začíná seskupovat osobní družiny nejlepších a nejloajálnějších bojovníků, z kterých se dále vyvíjely královské a následně prezidentské gardy. Členové těchto družin a gard měli výhradní postavení ve společnosti, a těšili se značné úctě a prestiži. Položit život za svého pána, panovníka, bylo pro gardistu posláním a velká čest.

1.3 Historický vývoj ve světě

Světově neproslulejší družinou osobních strážců jsou japonští Samurajové. Samurajové patřili mezi vládnoucí třídu bojovníků. Řídili se etickým kodexem Bushido (1192-1867). Dnes již nenosíme po ulici brnění ani meče, všude kolem nás je vidět špičkovou techniku a technologii. Ruku v ruce zde často dochází při opojení technikou k podceňování i zanedbávání morálních zásad a hodnot. Honba za majetkem, hmotou, mocí je mnohdy dominantní, a to i za cenu cti, rozumu, zdraví, života. Není vůbec jednoduché pochopit a vnitřně přijmout kodex Bushido, nebo spíše jeho odkaz pro současnost či dokonce uvažovat o tom žít podle něho. To se těžko může podařit někomu, kdo žije jinde než v jeho vzniku. Kodex Bushido v překladu „Cesta válečníka“, byl přirozeným výsledkem vývoje vojenských, strategických, taktických, morálních, etických a praktických zkušeností mozků japonské historie. Smyslem a cílem bylo dosáhnout morálního standardu a národního uvědomění ve starém Japonsku. Samurajská čest byla ceněna nade vše ostatní. Při urážce byli samurajové ochotní okamžitě useknout hlavu tomu, kdo se dotkl jejich cti, mohli jej bez milosti a soudu na místě popravit dle práva

"Krisuke gomen" - zabít a odejít, bez jakýchkoliv represí. Samuraj svému pánovi musí sloužit věrně a bez výhrad. Symboly samurajské hodnosti a moci samurajů byly dva meče, Katana a Wakizaši. Pokud došlo k porušení kodexu Bushido, bylo samurajskou ctí spáchat seppukku, u nás známou jako harakiri (ceremoniální sebevražda).

V evropském měřítku se ochrana osob začala rozvíjet ve středověku, v osobní, královské a císařské družině. Za zmínku stojí francouzští královští mušketýři, kteří plnili úkoly ochrany královského dvora, krále a také měli odpovědnost za královskou korespondenci jak diplomatickou, tak soukromou.

Novodobá historie ochrany osob se začíná datovat na přelomu 18. a 19. století. Dynamický technický a průmyslový rozvoj, spojený s první světovou válkou, přiměl mnoho společností a států k přehodnocení a reorganizaci ochrany důležitých osob.

Vývoj moderních zbraní během druhé světové války, zapříčinil mimořádný nárůst a rozvoj ochrany osob. V poválečné době, vlivem studené války a mocensko-politického rozdělení světa, nabývá význam ochrana státních činnitelů a ochrana důležitých politických, vědeckých a průmyslových osob prioritní význam, především z důvodu ekonomické a politické stability a zabránění průmyslové špionáže.

Od konce druhé světové války bylo uskutečněno 800 atentátů na významné osobnosti, včetně 12 prezidentů. Velkým mezníkem v novodobé ochraně osob bylo spáchání atentátu na prezidenta Spojených států amerických J.F. Kennedyho v městě Dallas v pátek 22. listopadu 1963.

Bezi nejvýznamnější světové státní složky zajišťující ochranu osob, patří :

U.S. SECRET SERVICE - tajná služba, agentura ministerstva financí USA, ochrana prezidenta

U.S. MARSHAL SERVICE - speciální složka americké policie, zajišťuje ochranu svědků, likviduje a transportuje teroristy

U.S. DIPLOMATIC SERVICE - složka ministerstva zahraničí, tvoří jí příslušníci federální policie, kteří zajišťují ochranu velvyslanectví a diplomatických sborů.

SCOTLAND YARD SPECIAL BRANCH - Velká Británie, zajišťuje ochranu vlády a vládních činitelů

SPECIAL AIR SERVICE (SAS) - Velká Británie, zajišťuje ochranu královské rodiny

SERVICE DE PROTECTION DES HAUTES PERSONALITÉS - Francie, ochrana prezidenta

ŠVÝCARSKÁ GARDA - Vatikán, ochrana papeže

SPOLKOVÝ KRIMINÁLNÍ ÚŘAD - BKA, GSG 9 der Bundespolizei - Spolková republika Německo, zajišťuje ochranu vládních činitelů

KGB - 9. správa součást GRU, později FBS - Ruská federace, ochrana prezidenta a vlády

BIURA OCHRONY RZADU (BOR) - Polská lidová republika, ochrana vládních úředníků

SHIN BET - Izraelská bezpečnostní a protišpionážní služba, speciální ochranná služba.

Mezi zástupce nestátních agentur, které zajišťují ochranu osob, patří legendární detektivní agentura PINKERTON, jejíž založení se datuje v roce 1850. Tato renomovaná detektivní kancelář se stala prototypem pro bezpečnostní agentury, proslavila se ochranou amerického prezidenta Abrahama Lincolna.

1.4 Historie na území ČR od roku 1918

Novodobá historie osobní ochrany se na našem území datuje ke dni 28. října 1918 a vzniku Československé republiky, kdy vyvstala nutnost střežit prezidenta T.G. Masaryka. Z historických análů se traduje, že prezident osvoboditel - T.G. Masaryk se jen obtížně smiřoval s faktem, že se v jeho blízkosti, v kteroukoliv denní dobu vyskytují osobní strážci, kterým se snažil unikat.

Oprávněnost osobní ochrany prezidenta T.G. Masaryka se ukázala opodstatněnou na základě odhalení připraveného granátového atentátu v roce 1921, kdy se prezident Tomáš Garrigue Masaryk chystal na svou velkou cestu na Moravu, Slovensko a Podkarpatskou Rus. Právě na

Slovensku, nedaleko Podkarpatské Rusi, na něho ale čekala skupina ozbrojených a všehoschopných atentátníků.

V období 1918 – 1920, těsně po vzniku Československé republiky, plnili roli ochrany osoby prezidenta a střežení Pražského hradu členové Československé obce sokolské z Hradčan. Následně byli vystřídáni Československými legionáři, kteří se proslavili v průběhu 1. světové války, kdy bojovali na straně Dohody v Rusku, Francii a Itálii.

V roce 1920 byl přijat branný zákon č. 193/20 Sb., v němž byla právně upravena a vymezena ochrana republiky. Na základě tohoto zákona byla ochrana prezidenta rozdělena na dvě základní části, kdy ochranou budov a prostor byla pověřena Hradní stráž a osobní ochrana prezidenta byla svěřena do rukou vojenského obranného zpravodajství, které své ukoly plnilo i v době okupace, kdy se podílelo na osobní ochraně prezidenta Edvarda Beneše a exilové vlády ve Velké Británii. V dubnu pětáctýřicátého roku, kdy československá vláda začala již úřadovat v osvobozených Košicích, měl na ni být spáchán atentát. Ten měla v režii nacistická bezpečnostní služba SD. Atentátníky měli být tři Češi a tři Slováci, kteří však byli díky vojenské zpravodajské službě včas odhaleni. Na základě provedeného rozboru bezpečnostní situace a poválečného uspořádání společnosti a světa vyvstala potřeba zajištění ochrany vysokých státních činitelů

V dějinách ochrany ústavních činitelů a osob, kterým je poskytována osobní ochrana dle mezinárodního práva od poválečného vývoje, nastaly tyto vývojové etapy:

1.4.1 Poválečná perioda až do února 1948.

V této době šlo v podstatě o obnovu aparátu ochrany prezidenta republiky a poté i vlády. Toto období je charakteristické především průmětem složitých politických poměrů ve meziválečné a poválečné společnosti do aparátu ochrany i díky činnosti KSČ a postojům prvního poválečného ministra vnitra Václava Noska¹. Velkým impulsem bylo vítěství KSČ ve volbách v 1946 a prohlášení předsedy vlády Klementa Gottwalda, že se vláda bude pečlivě zabývat i otázkami bezpečnostní služby. Doslova uvedl, že "v souvislosti s reorganizací

¹ Archiv MV 149/1945, Cesta k lidové bezpečnosti, str. 126.

veřejné správy bude vydán zvláštní zákon o SNB.“. Velkou úlohu přitom sehráli i "osvětoví“ důstojníci a instruktoři převážně ze SSSR. To vše se nakonec ukázalo na postoji útvaru ochrany po únoru 1948.

V této etapě se také projevovaly ostré kompetenční rozpory mezi orgány veřejné bezpečnosti a státní bezpečností, pokud jde o problematiku ochrany. Podařilo se však prosadit rozhodující vliv StB na vybudování útvaru ochrany prezidenta republiky a vládních činitelů.

1.4.2 Historie od února 1948 do vzniku Hlavní správy ochrany Ministerstva národní bezpečnosti.

Útoky na stranické a ústavní činitele a důležité objekty přiměly vedení KSČ k, že ještě v1948 byly vybudovány nové, specializované útvary SNB², které měly, podobně jako tomu bylo v SSSR, provádět ochranu stranických a ústavních činitelů, zahraničních představitelů při jejich návštěvách v Československu a měly střežit i řadu objektů zvláštní důležitosti. Byly to zvláštní útvary SNB nazvané "HRAD“ a "PRAHA“³.

Do těchto útvarů byly vybíráni jen spolehliví příslušníci SNB, kteří se osvědčili ve službě na státní hranici, vích proti okupantům jako partyzáni, a hlavně, a to bylo rozhodující, stáli v únorových dnech pevně po boku KSČ. Postupně byly propracovány směrnice k výkonu služby ochrany.

Vzhledem k velkému počtu chráněných osob a objektů zvláštní důležitosti, byly zpočátku stavy obou útvarů značně vysoké. Po určité době začaly být prováděny neustálé reorganizace, docházelo ke snižování stavů, mezi vedením a částí mužstva obou útvarů zavládl nesoulad a dokonce i prvky vzájemné řevnivosti.

Přes reorganizace a neustálé snižování počtu však aparát ochrany organizačně i metodicky postupně vyvíjel a nakonec v1952 byla na přímý popud soudruha Gottwalda vytvořena jednotná Hlavní správa ochrany Ministerstva národní bezpečnosti se sídlem v. Na Slovensku se vývoj ochrany ústavních činitelů vyvíjel paralelně.

² Gottwad K., Spisy, svazek 11., Praha 1955, str. 237.

1.4.3 Období od vzniku Hlavní správy ochrany Ministerstva národní bezpečnosti (HSO MNB) do konce roku 1969.

Vznikem HSO MNB se práce aparátu ochrany stala systematictější, zlepšila se organizace a metodické řízení, pracovníci ochrany byli oceňováni za svoji náročnou a namáhavou práci. Přesto se ale tendence snižování počtu správy prosazovala dále. Teprve v době, kdy se do čela správy dostal plk. Josef Čech, se podařilo zastavit tendenci poklesu významu správy, posílit její autoritu mezi stranickými a ústavními činiteli, vtisknout její práci výrazně operativní charakter. Správa prováděla velká bezpečnostní opatření při sjezdech, spartakiádách, mezinárodních politických poradách a podobných příležitostech.

Tento stav byl však pouze přechodný a po nástupu plk. Holka se opět obnovil trend úpadku autority útvaru. Zejména po roce 1964 došlo k poklesu výchovné práce, vznikaly všeobecné rozpory, správě hrozilo vystěhování z hradu, nedostávalo se technických prostředků, dokonce byl znovu nastolen požadavek, aby se správa ochrany stala součástí aparátu Veřejné bezpečnosti.

Společensko-politická krize v 1968 – 1969 znamenala velké vnitřní boje uvnitř správy, které destabilizovaly její situaci a do dalších let zůstalo mnoho otázek nevyřešených.

Studujeme-li dnes služební aktivitu správy ochrany vůběhu roku 1970, pak je zvlášť pozoruhodné, s jakými nedostatky z minulých dob se musela potýkat⁴.

1.4.4 Vývoj od počátku roku 1970 do demokratizačních změn v1989.

Nástupem plk. Karla Kropáčka do funkce náčelníka správy se situace postupně lepšila pro KSČ. Došlo k třídní a politické čistce, k jejímu kádrovému doplnění. Více, než jindy se rozvinula součinnost se sovětskými soudruhy. Přesto i po tak velké reorganizaci a výpomoci SSSR režimu ČSSR, přežívaly některé negativní návyky, zejména nízká úroveň organizace a řízení, nedocnění operativního charakteru práce správy ochrany.

³ Archiv MV, složka 10513, složka 310-18-11.

⁴ Archiv MV, sing. A 2/3, evid.2514.

Nástupem plk. Milana Buchvaldka začala být práce útvaru ochrany důsledně organizována a řízena⁵. Především na bázi sovětských zkušeností na všech úrovních byl postupně obnoven řád. Rozvinul se úsek hygienické a operativně technické ochrany, došlo k definitivní integraci slovenské části aparátu do pražské spávy a vznikla jednotná správa ochrany stranických a ústavních činitelů z celostátní působností. Rostlo technické zabezpečení správy a její schopnost řešit i ty nejsložitější otázky ochrany. Tento trend koncepčního rozvoje a komplexnosti přístupu k problémům ochrany se dále rozvíjel. Události kolem listopadu 1989 však vnesly do systému a principů ochrany na čas určitý chaos.

1.4.5 Demokratizační proces v Československé republice.

Důsledkem tohoto procesu od roku 1989 byla změna společenských vztahů uvnitř společnosti, vyjádřená přechodem od totalitní formy vlády k formě vlády demokratické, což předpokládalo svobodné demokratické volby a realizaci všech principů právního státu.

K tomu, aby mohly být naplněny všechny předpoklady pro úspěšné fungování demokratické formy vlády v právním státě, vytváří stát tzv. státní mechanismus. Součástí státního mechanismu je i policie, která plní úkoly ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti, v rozsahu vymezeném ústavními zákony, zákony a obecně závaznými právními předpisy.

V nedávné totalitní minulosti byla policie mimo jiné i nástrojem uplatňování moci Komunistické strany Československa. Spolu s odmítnutím této úlohy policie, v souladu s demokratizačními změnami v celé společnosti, prošla i policie řadou změn. Jejich výsledkem je současná podoba Policie České republiky. V roce 1979 byla pod číslem 690 přijata rezoluce Rady Evropy s názvem "Deklarace o policii". K této deklaraci se připojila i naše republika. Na jejím základě byla vypracována bezpečnostní doktrína České republiky. Tím jsou dány zásady budování, organizace a činnosti Policie České republiky i jejich součástí, mezi něž patří i Ochranná služba Policie České republiky, působící v oblasti ochrany osob a objektů zvláštního významu.

⁵ Archiv MV , sing. A 2/3, evid. 2516

Teprve s nástupem kapitalismu dochází postupně vedle státní policejní moci ke zřizování, fungování a uplatnění soukromých bezpečnostních a detektivních služeb jako alternativního (pluralitního) zabezpečování úkolů bezpečnostního charakteru. Soukromé bezpečnostní a detektivní služby vznikaly vedle státní či komunální policie, utvářely se různé ozbrojené bankovní či firemní stráže, hlídači apod. Konkurenční prostředí kapitalismu si vytvořilo i různé soukromé informační, detektivní či zpravodajské služby, které postupně nabývaly na významu.

V České republice (dříve Československé republice) první soukromé detektivní služby vznikly již v období tzv. první republiky, kdy existovalo i v Československu několik významných soukromých detektivních kanceláří. Mezi nimi stojí za zmínku např. BUBNÍKŮV DETEKTIVNÍ ÚSTAV, či FOGLAROVA DETEKTIVNÍ KANCELÁŘ. K přerušení činnosti soukromých detektivních kanceláří došlo v období okupace – PROTEKTORÁTU ČECHY A MORAVA a na Slovensku v období tzv. SLOVENSKÉHO ŠTÁTU. K jisté obnově došlo po osvobození Československa v 1945. Naprostý útlum nastal po roce 1948. Myšlenka soukromých detektivních služeb však nezanikla ani během období čtyř desetiletí před listopadem 1989, kdy jejich činnost byla vyloučena⁶.

Jisté snahy o obnovu nastaly v roce 1968, to ale nemělo dlouhého trvání.

Na sklonku osmdesátých let 20. století bylo sice připuštěno drobné podnikání, ale soukromé detektivní služby do okruhu povolených činností drobného podnikání nespadaly.

Po listopadu 1989 služby soukromých detektivů musely vznikat zcela od základu. Na rozdíl od služeb ochrany majetku a osob, které svou činností navazovaly na základech bývalých závodních stráží, které existovaly před listopadem 1989 u státních podniků i družstev. Znovuzkříšení soukromých detektivních služeb v České republice nebylo ani po listopadu 1989 zcela jednoduché a bezproblémové.

Služby soukromých detektivů bylo nutno poskytovat skrytým způsobem jako informační, zprostředkovatelské, referenční či obstaravatelské služby. Tyto byly poskytovány na podkladě povolení Odboru obchodu a služeb ONV, vs ustanovením § 1 odst.2 nařízení vlády ČSR- o

⁶ Technologie detektivních činností, Brabec F., výklad ze semináře

prodeji zboží a poskytování služeb občany na základě povolení národního výboru a ustanovení § 46 zákona č. 71/1967 Sb.- o správním řízení.

Souběžně s tím bylo požádáno Ministerstvo vnitra ČR o stanovisko k možnosti vykonávat oficiálně služby soukromých detektivů.

V současné době je trh v oblasti činnosti soukromých detektivních činností přesycen a často dochází k podceňování bezpečnostních opatření s ohledem na provozní náklady, z důvodu získání zakázky.

2 OCHRANA OSOB POSKYTOVANÁ STÁTNÍMI ORGÁNY A INSTITUCEMI

2.1 Policie ČR

Policie České republiky (PČR) je ozbrojený bezpečnostní sbor České republiky s působností na celém území republiky. Tento ozbrojený sbor vznikl dne 15. července 1991, přeměnou české části československé veřejné bezpečnosti a Sboru národní bezpečnosti, a to dnem vyhlášení zákona ČNR č. 283/1991Sb., o Policii České republiky. S účinností od ledna 2009 činnost Policie České republiky upravena novým zákonem (zákon č. 273/2008 Sb. O Policii České republiky)⁷.

Vlivem společenských, kulturních a ekonomických změn v České republice vyvstala nutnost provedení změn ve vedení a organizaci Ministerstva vnitra České republiky. Tato změna se dotkla také rezortu Policie České republiky, které zasáhly do členění tohoto rezortu MV ČR.

Úkoly pro policii, jsou v novém zákoně pojaty obecně, což je výhoda pro aplikační praxi. Policista tak má mnoho možností, které může při zajišťování bezpečnosti a veřejného pořádku využívat. Na druhou stranu je zde stále množství povinností a zákonných podmínek, které policisté musejí při své práci vždy dodržovat. Věkterých případech nový zákon navazuje a třeba i nově doplňuje osvědčené instituty starého zákona (např. v rámci omezení osobní

⁷ § 1 zák. č. 273/2008 Sb. O Policii České republiky

svobody se nově umožňuje osobě, aby byla ošetřena lékařem dle svého výběru), v jiných přináší policistům zcela nová oprávnění, například:

získávání lokalizačních údajů při boji s terorismem, při pátrání po pohřešovaných osobách atd.

vykázání osoby dopouštějící se domácího násilí bylo "odbyrokratizováno" a převedeno na faktický (jednoduchý) úkon policie

konec dělení donucovacích prostředků a zbraní na standardní a speciální

povinnost sdělovacích prostředků uveřejňovat za určitých podmínek informace potřebné pro řešení závažných ohrožení bezpečnosti (např. při pátrání po malých dětech, po starších, nebo nemocných osobách či uprchlých vězňích).

2.2 Právní úprava

V České republice je zajišťováním bezpečnosti chráněných osob, kterým je podle zvláštních právních předpisů a mezinárodních dohod poskytována osobní ochrana, pověřena Policie ČR. Ta při své činnosti vychází z několika právních dokumentů:

Vídeňská úmluva o diplomatických stycích byla podepsána a ratifikována Československou socialistickou republikou a byla vyhlášena jako vyhláška ministra zahraničních věcí č. 157 ze dne 10. června 1964. Tato úmluva stanoví v čl. 22 odst. 1, že místnosti diplomatické mise jsou nedotknutelné. Podle čl. 1 písm. i) se pak místnostmi mise rozumí budovy, nebo části budov a pozemky k nim přilehlé, bez ohledu na vlastnictví, jsou-li používány pro účely mise, včetně rezidence šéfa mise. Čl. 22 odst. 2 dále stanoví, že přijímací stát má zvláštní povinnost učinit všechna vhodná opatření k ochraně místností mise před jakýmkoliv vniknutím, nebo poškozením a k zabránění jakémukoliv rušení klidu mise, nebo újmě na její důstojnosti.

Čl. 29 dále stanoví, že osoba diplomatického zástupce je nedotknutelná. Přijímací stát s ním bude jednat s náležitou úctou a učiní všechna vhodná opatření, aby zabránil každému útoku proti jeho osobě, svobodě nebo důstojnosti. Diplomatičkým zástupcem podle čl. 1 písm. e) je šéf mise nebo člen diplomatického personálu mise.

Čl. 30 stanoví, že soukromé obydlí diplomatického zástupce požívá stejné nedotknutelnosti a stejné ochrany jako místnosti mise.

Z čl. 37 vyplývá, že nedotknutelní jsou dále členové rodiny diplomatického zástupce, tvořící součást jeho domácnosti a nejsou-li občany přijímacího státu, členové administrativního a technického personálu, spolu se členy svých rodin, kteří tvoří součást jejich domácnosti, nejsou-li občany přijímacího státu, nebo nejsou-li v něm trvale usídleni, členové služebního personálu mise, kteří nejsou občany přijímacího státu, nebo v něm trvale nesídlí, pokud jde o činnost vykonávanou v rámci jejich povinností.

Zýše uvedených článků úmluvy plynou pro Českou republiku dvě významné povinnosti:

- učinit vhodná opatření ke místnostem mise,
- učinit všechna vhodná opatření, aby stát zabránil každému útoku proti osobě diplomatického zástupce, jeho svobodě nebo důstojnosti.

Tyto povinnosti spadají plně do kompetence Policie ČR, která je realizuje při ochraně zastupitelských úřadů a rezidencí diplomatických zástupců.

Úmluva o zabránění a trestání trestných činů proti osobám požívajícím mezinárodní ochrany, včetně diplomatických zástupců, byla podepsána a ratifikována Československou socialistickou republikou a byla vyhlášena jako vyhláška MZV č. 131 ze dne 4. října 1978. Tato úmluva definuje v čl. 1 osobu požívající mezinárodní ochrany takto:

- **hlava státu**, včetně kteréhokoli kolektivního orgánu, vykonávajícího v souladu s ústavou dotyčného státu funkce hlavy státu, hlava vlády nebo ministr zahraničních věcí, kdykoliv jsou v cizím státě, jakož i členové jejich rodiny je doprovázející,
- **zástupce nebo úřední osoba státu** nebo úřední osoba či jiný zástupce mezinárodní organizace mezivládní povahy, který v době a na místě spáchání trestného činu proti němu, jeho úředním místnostem, jeho soukromému obydlí, nebo dopravním prostředkům, je oprávněn požívat v souladu s mezinárodním právem zvláštní ochrany proti jakémukoli útoku

proti jeho osobnosti, svobodě nebo důstojnosti, jakož i členové jeho rodiny, žijící s ním v domácnosti⁸.

Úmluva dále stanoví, že úmyslné spáchání:

- a) vraždy, únosu nebo jiného útoku proti osobnosti nebo svobodě osoby požívající mezinárodní ochrany,
- b) násilného útoku proti úředním místnostem, soukromému obydlí nebo dopravním prostředkům osoby požívající mezinárodní ochrany, který může ohrozit její osobnost nebo svobodu,
- c) hrozby jakéhokoliv takového útoku,
- d) pokusu o jakýkoliv takový útok
- e) činu představujícímu účastenství na jakémkoliv takovém útoku, bude pokládáno každým smluvním státem za trestný čin v souladu s jeho vnitrostátním zákonodárstvím. Odst. 3 stanoví, že odst. 1, 2 tohoto článku žádným způsobem nezbavuje smluvní státy závazků učinit podle mezinárodního práva všechna vhodná opatření k zabránění jiným útokům proti osobnosti, svobodě nebo důstojnosti osob požívajících mezinárodní ochrany.

Podle čl. 4 smluvní státy spolupracují vzájemně k zabránění trestných činů uvedených v čl. 2 zejména:

- a) přijímáním všech praktických opatření k, aby zabránily na svém území přípravě ke spáchání takových trestných činů na svém území nebo mimo ně,
- b) výměnou informací a koordinací vhodných správních i jiných opatření za účelem zabránění spáchání takových trestných činů.

Zákon ČNR č. 273/2008 Sb., o Policii ČR ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o policii) hovoří o tom, že policie zajišťuje ochranu zastupitelských úřadů, ochranu sídelních objektů Parlamentu, prezidenta republiky, Ústavního soudu, Ministerstva zahraničních věcí,

⁸ Vyhláška MZV č. 157/1964 Sb. O Vídeňské úmluvě diplomatických stycích

Ministerstva vnitra a dalších objektů zvláštního významu pro vnitřní pořádek a bezpečnost, které určí vláda, na návrh ministra vnitra. Rovněž zajišťuje ochranu objektů, pro které taková ochrana vyplývá z mezinárodních dohod, kterými je Česká republika vázána⁹.

§ 2 úkoly policie

Policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu (dále jen "mezinárodní smlouva").

§ 48 Zajišťování bezpečnosti chráněných objektů a prostorů

(1) Policie zajišťuje bezpečnost chráněných objektů a prostorů. Rozsah zajišťování bezpečnosti stanoví na návrh policejního prezidenta ministr v závislosti na bezpečnostní situaci a možné míře ohrožení.

(2) Chráněným objektem a prostorem se rozumí objekty a prostory zvláštního významu pro vnitřní pořádek a bezpečnost, o nichž tak rozhodne vláda; chráněným objektem a prostorem se rovněž rozumí objekty a prostory, pro které taková ochrana vyplývá z mezinárodní smlouvy.

(3) Za chráněný objekt nebo prostor se považuje rovněž objekt nebo prostor, který nesplňuje podmínku podle odstavce 2, po dobu trvání jeho bezprostředního ohrožení. Policie zajišťuje ochranu takového objektu, nebo prostoru po nezbytnou dobu. O zajišťování této ochrany rozhoduje policejní prezident, a pokud věc nesnese odkladu, policista provádějící úkon.

(4) Při zajišťování bezpečnosti chráněného objektu nebo prostoru je policista oprávněn:

- a) zjišťovat důvod vstupu osoby do objektu nebo prostoru,
- b) zjišťovat totožnost vstupující nebo vycházející osoby,

⁹ zák. č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky

- c) provést prohlídku vnášené nebo vynášené věci,
- d) zastavovat vjíždějící nebo vyjíždějící dopravní prostředek a provést jeho prohlídku,
- e) provést prohlídku vstupující nebo vycházející osoby,
- f) na dobu pobytu osoby v objektu nebo prostoru jí odebrat zbraň¹⁰.

§ 49 Zajišťování bezpečnosti určených osob

(1) Policie zajišťuje v rámci plnění svých úkolů bezpečnost

- a) ústavního činitele České republiky, stanoví-li tak vláda,
- b) osoby chráněné při jejím pobytu na území České republiky podle mezinárodních dohod.

(2) Při zajišťování bezpečnosti osoby chráněné podle odstavce 1, nebo osoby, které je poskytována krátkodobá ochrana, je policista oprávněn

- a) provést prohlídku osoby, zavazadla, věci, dopravního prostředku nebo objektu nacházejících se v prostoru, ze kterého by bylo možno ohrozit bezpečnost chráněné osoby, a prohlídku takového prostoru
- b) ověřit dodržení hygienických limitů ukazatelů pitné vody, potravin a pokrmů, jakož i splnění hygienických požadavků na výkon epidemiologicky závažných činností, jestliže jich má být užito pro potřeby chráněné osoby.

(3) Prohlídku osoby podle odstavce 2 písm. a) je policista oprávněn provést, jestliže tato osoba na jeho výzvu ihned neopustí prostor podle odstavce 2 písm. a), nebo hrozí-li nebezpečí z prodlení.

(4) Prohlídku objektu je policista oprávněn provést pouze se svolením vlastníka, nebo uživatele. Bez uvedeného svolení je policista oprávněn provést prohlídku, je-li důvodné podezření, že z objektu hrozí útok na bezpečnost chráněné osoby.

¹⁰ zák. č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky

(5) Prohlídka objektu, zavazadla, věci a dopravního prostředku nesmí sledovat jiný zájem než zajištění bezpečnosti chráněné osoby.

(6) Při ověřování zdravotní nezávadnosti a zachování hygienických požadavků podle odstavce 2 písm. b) má policista oprávnění a povinnosti kontrolního pracovníka podle zákona o státní kontrole¹⁶); zákonem o státní kontrole se řídí nesení a hrazení nákladů vzniklých při tomto ověřování¹¹.

§ 49 Zajišťování určených osob - ochranu ústavních činitelů ČR a bezpečnost chráněných osob, kterým je při jejich pobytu na území ČR poskytována osobní ochrana podle mezinárodních dohod¹².

§50 Krátkodobá ochrana osoby

(1) Krátkodobou ochranou osoby se pro účely tohoto zákona rozumí opatření zahrnující

- a) fyzickou ochranu,
- b) dočasnou změnu pobytu osoby,
- c) použití zabezpečovací techniky nebo
- d) poradensko-preventivní činnost.

(2) Krátkodobou ochranu osob poskytne policie v odůvodněných případech osobě, které zřejmě hrozí újma na zdraví, nebo jiné vážné nebezpečí, avšak nelze jí poskytnout zvláštní ochranu osob, nebo nejsou splněny podmínky zajišťování bezpečnosti osoby podle § 49 odst. 1, a nebo podmínky ochrany osoby pověřené výkonem rozhodnutí podle § 21. Krátkodobá ochrana osob se v odůvodněných případech poskytne také osobám blízkým osobě, které zřejmě hrozí újma na zdraví nebo jiné vážné nebezpečí. Krátkodobou ochranu nelze poskytovat bez souhlasu osoby, které má být poskytnuta.

¹¹ § 49 zák. č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky

¹² § 49 zák. č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky

(3) V případě bezprostředně hrozícího útoku na život, nebo zdraví osoby, poskytne policista této osobě předběžně fyzickou ochranu a informuje o tom útvar policie příslušný k zajišťování krátkodobé ochrany osob¹³.

Objektem osobní ochrany na našem území jsou ty osoby, u nichž je z jejich funkce, nebo příslušnosti k ústředním orgánům našeho státu, nebo jiných států či mezinárodních organizací, zvýšené riziko ohrožení jejich života nebo zdraví, popřípadě by u nich mohlo dojít k narušení výkonu jejich funkce.

Zákon o policii rozlišuje zajištění ochrany ústavních činitelů ČR a zajištění bezpečnosti chráněných osob podle mezinárodních dohod. Pojem ústavního činitele není definován v žádném zákoně. V obecné rovině je za ústavního činitele považována osoba, která je nositelem funkce, vytvořené nebo předpokládané Ústavou České republiky. Ústavními činiteli jsou tedy např. prezident republiky, členové vlády, poslanci, senátoři, soudci Ústavního soudu, soudci a prezident Nejvyššího kontrolního úřadu.

Vláda České republiky k provedení (secundum et intra legem) § 49 zákona o Policii ČR vydala nařízení vlády č. 138/1998 Sb. o ochraně ústavních činitelů ČR, kterým stanovila okruh ústavních činitelů. Podle tohoto nařízení ve znění nařízení vlády č. 455/2001 Sb. se trvalá ochrana poskytuje ústavnímu činiteli ČR, který vykonává funkci:

- a) prezidenta republiky
- b) předsedy Poslanecké sněmovny
- c) předsedy Senátu
- d) předsedy vlády.

Trvalá ochrana se poskytuje rovněž těmto členům vlády:

- a) ministru zahraničních věcí
- b) ministru vnitra

¹³ § 50 zák. č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky

c) ministru spravedlnosti.

Ochranou se rozumí bezpečnostní opatření prováděná policií k štění nerušeného výkonu funkce ústavního činitele ČR. Rozsah ochrany ústavního činitele ČR v závislosti na bezpečnostní situaci a možné míře jeho ohrožení stanoví ministr vnitra¹⁴.

Ministr vnitra k provádění § 48 a § 49 zákona č. 273/2008 Sb. o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů a § 2 odst. 1 nařízení vlády č. 138/1998 Sb., o ochraně ústavních činitelů ČR vydal nařízení ministra vnitra č. 15/2005 a č. 50/2012, kterými uložil úkoly k zabezpečení ochrany ústavních činitelů. Toto nařízení rozděluje formy ochrany na trvalou a dočasnou, rozděluje osoby do jednotlivých forem ochrany, včetně rodinných příslušníků v závislosti na hodnocení aktuální bezpečnostní situace a možného ohrožení. Dále stanoví stupně ochrany a jejich rozsah. V případě odmítnutí ochrany nebo jednotlivých bezpečnostních opatření ústavním činitelem, o tomto informuje písemně policejní prezident ministra vnitra, který o věci rozhodne.

V rámci zabezpečení ochrany chráněných osob při návštěvách Evropské unie byl vydán pokyn policejního prezidenta č. 87 ze dne 22. srpna 2005, který stanovuje stupnici pro vyhodnocení ohrožení chráněných osob.

K zajištění bezpečnosti chráněných osob dává zákon o policii policistům zařazeným ve službě (a pouze jim) zvláštní oprávnění uvedená v § 48 a § 49, zákona o policii.

2.2.1 Oprávnění při zajišťování bezpečnosti chráněných osob

Při zajišťování bezpečnosti chráněných osob, kterým je podle zvláštních předpisů a mezinárodních dohod poskytována osobní ochrana, je policista zařazený ve služby oprávněn provést prohlídku osob, zavazadel, věcí, dopravních prostředků, nacházejících se v prostoru, ze kterého by bylo možno ohrozit bezpečnost chráněné osoby, ověřit dodržení hygienických limitů ukazatelů pitné vody, potravin a pokrmů, jakož i zachování hygienických požadavků

¹⁴ § 50 zák. č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky

pro výkon činností epidemiologicky závažných, jestliže jich má být užito pro potřeby chráněné osoby.

- Prohlídku osob je policista oprávněn provést pouze tehdy, jestliže tyto osoby na jeho výzvu uvedený prostor ihned neopustí, nebo hrozí-li nebezpečí z prodlení.
- K prohlídce objektu musí mít policista svolení vlastníka nebo uživatele. Bez uvedeného svolení je policista oprávněn vykonat prohlídku jen tehdy, je-li důvodné podezření, že z objektu by měl být proveden útok na bezpečnost chráněné osoby.
- Prohlídka objektu, zavazadel, věcí a dopravních prostředků nesmí sledovat jiný zájem, než zajištění bezpečnosti chráněné osoby.
- Při ověřování zdravotní nezávadnosti a zachování hygienických požadavků podle odst. 1 má policista v ochranné službě oprávnění a povinnosti kontrolních pracovníků podle zvláštního právního předpisu; stejným zákonem se řídí nesení a hrazení nákladů vzniklých při tomto ověřování.
- V každodenní činnosti policisté ochranné služby často využívají kromě zvláštních oprávnění uvedených v § 48 zákona o policii i obecná oprávnění policisty, uvedená v zákoně o Policii České republiky, zejména:
 - oprávnění požadovat prokázání totožnosti osoby, která se bezdůvodně zdržuje v bezprostřední blízkosti chráněných objektů, která má na místě veřejně přístupném zbraň a je důvodné podezření, že zbraně bude použito k násilí, nebo pohrůžce násilím. Prokázání totožnosti znamená zjištění jména a příjmení, data narození a trvalého pobytu osoby. Osoba je povinna výzvě vyhovět. Míru spolehlivosti prokázání totožnosti určuje důvod, pro který se zjištění provádí.
 - oprávnění komezení možnosti volného pohybu agresivní osoby, která fyzicky napadá jinou osobu nebo policistu, připoutáním k vhodnému předmětu, nejdéle však na 2 hodiny.

- oprávnění odebrat zbraň osobě na místě veřejně přístupném, po předchozí marné výzvě k vydání zbraně, je-li to nezbytné v zájmu ochrany života a zdraví osob a hrozí-li, že zbraň může být užita k násilí, nebo pohrůzce násilím.
- oprávnění zakázat vstup na určitá místa, jestliže to vyžaduje účinné zabezpečení plnění úkolu policie, uvedených v zákoně, je policista oprávněně přikázat každému, aby na nezbytně nutnou dobu nevstupoval na určená místa, nebo se na nich nezdržoval. Každý je povinen příkazu policisty uposlechnout. K vyznačení nebo ohraničení určeného místa může být použito technických prostředků.
- oprávnění k použití donucovacích prostředků
- oprávnění k použití zbraně
- oprávnění policisty zařazených ve službě používat speciálních donucovacích prostředků a speciálních zbraní při zákrocích k ochraně životů a zdraví osob a k ochraně majetku, pokud tento zákon nestanoví jinak
- oprávnění pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy z míst veřejně přístupných, popřípadě též záznam o průběhu služebního úkonu, nebo služebního zákroku, je-li to potřebné pro plnění úkolu policie
- oprávnění požadovat po provozovatelích a správcích evidencí vedených na základě zvláštních právních předpisů, aby za účelem zajištění evidenční ochrany chráněných osob oznamovali policii každý výdej osobních údajů¹⁵.

Vláda ČR může při mimořádné situaci k plnění úkolů ochranné služby povolát vojáky v činné službě v rozsahu stanoveném zvláštním zákonem, pokud síly a prostředky policie nebudou dostatečné k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti státu.

Současná právní úprava ochrany důležitých osob splňuje hlavní požadavek tj. legalizaci skutečnosti, že stát poskytuje některým občanům nadstandardní ochranu, vázanou na veřejné

¹⁵ zák. č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky

postavení těchto osob. Obsahuje stanovení úkolu bezpečnostních složek zajišťovat ochranu ústavních činitelů s přesným určením osobního, věcného a časového rozsahu ochrany.

Ochranná služba Policie ČR se dále ve své činnosti řídí pokyny a nařízeními ministra vnitra ČR, rozkazy a závaznými pokyny policejního prezidenta, rozkazy ředitele útvaru a směrnicemi pro výkon služby.

2.2.2 Útvary PČR zajišťující ochranu osob

Provedenou reorganizací policie České republiky, byli zajišťování ochrany osob pověřeny tyto útvary s celorepublikovou působností.

Útvar pro ochranu prezidenta České republiky

Ochrana prezidenta republiky je tvořena souhrnem opatření, jejichž cílem je zajištění maximální bezpečnosti hlavy státu, při současném zachování nutné tolerance vůči chráněné osobě i jejímu okolí. Bezpečnostní opatření, tedy zároveň nemají neopodstatněně izolovat prezidenta od veřejnosti. Představují živý, pulzující mechanismus, který aktuálně reaguje na širší i domácí bezpečnostní situaci. Vychází z obecně platných zásad, které používají všechny významné zahraniční prezidentské ochranky. Zdaleka není rutinní akcí, proměňuje se podle souhry okolností, je vysoce flexibilní.

Ochrana prezidenta přitom není pouze osobní ochranou. Útvar zajišťuje i bezpečnou přepravu prezidenta služebními vozidly.

Vrámci výkonu služby útvar:

- zajišťuje osobní a epizodickou ochranu a bezpečnostní ochranu a přepravu prezidenta, jeho manželky a dalších chráněných osob,
- zajišťuje osobní a epizodickou ochranu a bezpečnostní přepravu osob, kterým je po dobu jejich pobytu na území České republiky poskytována ochrana podle mezinárodních dohod,
- zajišťuje ochranu sídla prezidenta a objektů, kde pobývá,

- střeží objekty, v nichž pobývají další chráněné osoby,
- provádí hygienicko-toxikologickou, pyrotechnickou a speciální technickou ochranu,
- v souvislosti s ochranou prezidenta organizuje bezpečnostní akce,
- ve spolupráci s Kanceláří prezidenta republiky a Vojenskou kanceláří prezidenta republiky plní úkoly v oblasti příprav činnosti útvaru za krizových situací včetně stavu ohrožení státu a válečného stavu,
- v rozsahu své působnosti vyřizuje stížnosti, oznámení a jiná podání fyzických a právnických osob,
- ve vymezeném rozsahu se podílí na vzdělávání a speciálním výcviku příslušníků PČR a zaměstnanců PČR

Prakticky to znamená, že ne všichni muži z útvaru ochrany mají být příliš vidět, chcete-li, někteří nemají být na první pohled vnímáni, ale zároveň je pro ně nezbytné být vlastně všude v relativní blízkosti prezidenta, všechno mít na očích a dokázat okamžitě příznivým způsobem zasáhnout do jakýchkoliv zárodků ohrožení nejpřednější osoby státu.

Útvar pro ochranu ústavních činitelů

Útvar pro ochranu ústavních činitelů poskytuje osobní a epizodickou ochranu a bezpečnostní dopravu trvale chráněných ústavních činitelů České republiky a osob, kterým je po dobu jejich pobytu na území České republiky poskytována ochrana podle mezinárodních dohod.

Osobní a epizodická ochrana a bezpečnostní doprava je zajišťována odbory ochrany a dopravy chráněných osob. Zajišťování osobní ochrany zahrnuje široký systém opatření, jehož primárním cílem je ochrana života a zdraví chráněné osoby a její důstojnosti. K zajištění tohoto cíle jsou pak vybíráni a školeni policisté, u nichž je předpoklad, že všechny náročné úkoly, které jsou na ně kladeny, zvládnou se ctí. Práce osobního ochránce je pouze jednou ze složek systému ochrany, kdy osobní ochránce je poslední překážkou útoku na chráněnou osobu. Ochrana osob je založena na principu maximální spolupráce mezi policisty odboru

ochrany chráněných osob, ostatních odborů Útvaru pro ochranu ústavních činitelů i celé Policie ČR. Tedy všech, kdo se na ní jakýmkoli způsobem podílí. Nedílnou součástí osobní ochrany chráněných osob je zároveň i úzká spolupráce s tvůrci a organizátory programu chráněných osob. Útvar pro ochranu ústavních činitelů zajišťuje ochranu diplomatických objektů (zastupitelských úřadů a rezidencí velvyslanců) a ochranu chráněných objektů a prostorů zvláštního významu pro vnitřní pořádek a bezpečnost, které schválila vláda - Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, Senátu Parlamentu ČR, Ústavního soudu ČR, Úřadu vlády ČR, Ministerstva zahraničních věcí, Ministerstva vnitra a dalších (např. část mezinárodního Letiště Václava Havla Praha - Ruzyně). Zajištění bezpečnosti chráněného objektu bývá realizováno zpravidla kombinací více opatření (například fyzickou ochranou objektu, přijetím režimových opatření, monitorováním a regulací vjezdu a výjezdu vozidel do objektu a činnosti (pohybu) v objektu, elektronickými zabezpečovacími systémy a dalšími opatřeními). Ochraná služba provádí také hygienicko-toxikologickou ochranu. Útvar pro ochranu ústavních činitelů zabezpečuje je garantem zajištění bezpečnosti osob a objektů při akcích velkého rozsahu nebo mezinárodního významu v činnosti sšimi útvary policie. Opatření při návštěvách prezidenta Spojených států amerických, prezidenta Ruské federace, papeže nebo společná jednání hlav více států nebo vlád představují vrcholy činnosti útvaru a jsou chvílemi, kdy příslušníci útvaru mohou uplatnit vém rozsahu získané dovednosti a zkušenosti.

Útvar speciálních činností služby kriminální policie a vyšetřování

Útvar speciálních činností SKPV vznikl jako samostatný celorepublikový útvar 15. ledna 2001. Hlavním podnětem pro jeho vznik bylo přijetí zákona o zvláštní ochraně svědků a přijetí tzv. velké novely trestního řádu, která mimo jiné přesunula operativně pátrací prostředky (agent, předstíraný převod a další) ze zákona o policii do trestního řádu.

Útvar speciálních činností SKPV je profesionální servisní složkou Policie České republiky, která poskytuje své služby dvěma okruhům klientů.

Osobám ohroženým v souvislosti trestním řízením může poskytovat zvláštní ochranu a pomoc. Útvar také metodicky řídí provádění krátkodobé ochrany a ve výjimečných případech ji rovněž může poskytovat.

Útvar speciálních činností SKPV je díky charakteru poskytovaných činností zvláště určeným útvarem ve smyslu zákona o utajovaných informacích, z čehož vyplývá povinnost utajovat téměř veškerou svou činnost.

Útvar speciálních činností SKPV je jedním z útvarů policie. Jako takový je v rámci struktury Policie ČR zařazen přímo pod náměstkem policejního prezidenta pro službu kriminální policie a vyšetřování.

2.3 ARMÁDA ČR-Vojenská policie Armády České republiky

Vojenská policie v rozsahu vymezeném zákonem č. 124/1992 Sb. ve znění pozdějších změn a novel, plní úkoly policejní ochrany ozbrojených sil, vojenských objektů, vojenského materiálu a ostatního majetku státu, s nímž hospodaří Ministerstvo obrany. Podkladem pro zákon č. 124/1992 Sb., byl starý zákon ČNR č. 283/1991 Sb., o Policii ČR.

Vojenská policie zajišťuje ochranu sídelních objektů Armády České republiky, ministrově obrany a představitelům Generálního štábu Armády České republiky.

Dále Vojenská policie zabezpečuje ochranu osob při armádních návštěvách a stanoveným osobám v rámci konvencí NATO.

Ochranná služba vojenské policie se inspirovala strukturou Ochranné služby Policie České republiky.

Působnost Vojenské policie

Působnost Vojenské policie je ustanovena v § 2 zákona zák. č. 124/1992 Sb. o Vojenské policii armády České republiky.

Vojenská policie působí vůči:

- a) vojákům v činné službě (dále jen "vojáci"),
- b) osobám, které se nacházejí ve vojenských objektech a v prostoru, kde probíhají vojenské akce, a dále vůči osobám, které páchají trestnou činnost či přestupky spolu s vojáky nebo proti vojenským objektům, vojenskému materiálu nebo ostatnímu majetku státu, s nímž hospodaří Ministerstvo obrany¹⁶.

Úkoly Vojenské policie

Úkoly Vojenské policie jsou taxativně vyjmenovány v § 3

(1) Vojenská policie plní tyto úkoly

- a) podílí se na zabezpečování kázně a pořádku ve vojenských objektech,
- b) podílí se na zabezpečování kázně a pořádku vojáků na veřejnosti,
- c) odhaluje trestné činy a zjišťuje jejich pachatele a činí opatření k předcházení trestné činnosti,
- d) působí v řízení o trestných činech jako policejní organ, šetří přestupky vojáků,
- e) pátrá po vojácích a po vojenském material, nebo po dalších věcech v majetku státu, s nímž hospodaří Ministerstvo obrany,
- f) podílí se na ochraně vojenského materiálu a ostatního majetku státu, s nímž hospodaří Ministerstvo obrany,
- g) podílí se na ochraně utajovaných informací,
- h) dohlíží nad bezpečností provozu vozidel ozbrojených sil a nad bezpečností provozu ostatních dopravních prostředků ve vojenských objektech,
- i) řídí provoz vozidel ozbrojených sil na pozemních komunikacích,

¹⁶ § 2 zák. č. 124/1992 Sb. o Vojenské policii armády České republiky

j) vykonává dohled nad výcvikem a zdokonalováním odborné způsobilosti řidičů vozidel ozbrojených sil,

k) vede evidenci vozidel ozbrojených sil a schvaluje technickou způsobilost vojenských vozidel,

l) vede evidenci a statistiky potřebné k plnění svých úkolů,

m) zajišťuje ochranu a doprovod určených osob, ochranu vyčleněných vojenských dopravních letadel pro přepravu ústavních činitelů a vojenských objektů určených pro odbavení přepravovaných ústavních činitelů a určených osob (dále jen "chráněné osoby").

(2) Úkoly Vojenské policie při použití sil a prostředků Armády České republiky za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu stanoví Ministerstvo obrany.

(3) Vojenská policie plní další úkoly, pokud tak stanoví zvláštní zákon, nebo mezinárodní smlouva, jíž je Česká republika vázána¹⁷.

§ 19 Oprávnění zakázat vstup na určená místa

Jestliže to vyžaduje účinné zabezpečení plnění úkolů podle tohoto zákona, je vojenský policista oprávněn přikázat každému, aby na nezbytně nutnou dobu nevstupoval na určená místa, nebo se na nich nezdržoval¹⁸.

§ 19a Oprávnění při zajišťování bezpečnosti chráněných osob

(1) Při zajišťování bezpečnosti chráněných osob, kterým je podle zvláštních právních předpisů a mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána, poskytována osobní ochrana, je vojenský policista, který plní úkoly při ochraně uvedených osob, oprávněn provést prohlídku osob, zavazadel, věcí a dopravních prostředků nacházejících se v prostoru, ze kterého by bylo možno ohrozit bezpečnost chráněné osoby.

¹⁷ § 3 zák. č. 124/1992 Sb. o Vojenské policii armády České republiky

¹⁸ §19 zák. č. 124/1992 Sb. o Vojenské policii armády České republiky

(2) Prohlídku osob je vojenský policista oprávněn provést pouze tehdy, jestliže tyto osoby na jeho výzvu uvedený prostor ihned neopustí nebo hrozí-li nebezpečí z prodlení. Prohlídku osoby provádí osoba stejného pohlaví.

(3) K prohlídce objektů musí mít policista svolení vlastníka nebo uživatele. Bez uvedeného svolení je vojenský policista oprávněn vykonat prohlídku jen tehdy, je-li důvodné podezření, že z objektu by měl být proveden útok na bezpečnost chráněné osoby.

(4) Prohlídka objektu, zavazadel, věcí a dopravních prostředků nesmí sledovat jiný zájem než zajištění bezpečnosti chráněné osoby¹⁹.

2.4 Podmínky pro přijetí policisty kochrany chráněných osob

Pro výběr osobních strážců ve státním sektoru platí přísná kritéria, na základě kterých je každý uchazeč individuálně prověřován.

Zdravotní klasifikace „A“ a psychická způsobilost

Ve věku od 21 let

Vysokoškolské nebo úplné střední vzdělání

Ukončená základní odborná příprava

Praxe při ochraně objektů zvláštního významu alespoň 2 roky

Splnění kritérií fyzické přípravy stanovené pro policisty odboru ochrany chráněných osob a odborně bezpečnostní a střelecké přípravy (základem jsou obecná kritéria Policie ČR, doplněná požadavkem na kvalitnější výsledky a rozšířená o další speciální disciplíny)

hodnocení předpokladu policisty známkou alespoň 4 (sedmibodová stupnice)

tělesná výška 180 cm a více

řidičské oprávnění skupiny „B“ a vyšší

plavec

¹⁹ § 19a zák. č. 124/1992 Sb. o Vojenské policii armády České republiky

2.5 Výcvik osobních strážců

Přípravu osobních ochránců lze rozdělit do několika okruhů:

- 1) Fyzická příprava
- 2) Sebeobrana
- 3) Střelecká příprava
- 4) Taktická příprava
- 5) Doplnkový výcvik

2.5.1 Fyzická příprava

Fyzická příprava je základním předpokladem ke kvalitnímu výkonu služby, neboť dobrá tělesná kondice sebou nese i pravděpodobnost vysoké psychické odolnosti.

Cílem fyzické přípravy osobních ochránců by měl být nárůst a udržení síly a kardiovaskulární trénink. Je třeba si uvědomit, že policisté zařazení k osobním ochráncům se ve svém výcviku nemohou věnovat fyzické přípravě jako profesionální sportovci, protože fyzická příprava je jen jednou zčástí celého systému výcviku. Na druhé straně zde působí fakt, že osobní ochránce by měl oproti ostatním policistům a populaci vynikat svojí fyzickou připraveností, neboť dobrá fyzická kondice úzce souvisí sým systémem výcviku, lépe se snáší dlouhá a náročná služba, nehledě na to, že dobrá fyzická kondice je i předpokladem kému psychickému stavu.

Sebeobrana

Nedílnou součástí přípravy osobních ochránců je sebeobrana. Cílem není vychovat zího ochránce mistra bojových umění, ale naučit ho jednoduché, ale efektivní techniky boje.

Sebeobranný systém předpokládá řešení takových závažných situací, při nichž je použití nebezpečných technik závního i morálně společenského hlediska plně ospravedlnitelné.

V těchto sebeobranných situacích může docházet kážnému zranění, popř. i k zabití člověka. Cílem sebeobrany v užším slova smyslu je vyřadit protivníka z boje na dostatečně dlouhou dobu.

Prvky bojových umění ve výcviku jsou jednoduché a agresivní, kladou důraz na odvahu, agresi a rychlé rozhodování v. Při práci pod tlakem mají větší šanci na úspěch jednoduché techniky, zvláště ty, které k práci nevyžadují zvláštní souhrn okolností.

Po dobu celého výcviku by měly být využity účinné a jednoduché techniky různých bojových umění. Osobní ochránce by měl zvládnout úderovou techniku rukou, jednoduché kopy typu mae-geri vedené na holeň, koleno a rozkrok soupeře.

Při výcviku by měl být kladen důraz na zvládnutí jen několika jednoduchých technik, které jsou však zvládnuty na podvědomé úrovni. Při určitých smyslových podnětech se vybavují tzv. podvědomé reakce. Tyto reakce jsou spouštěny bez zásahu naší vůle, zapojením emočních okruhů, již dávno zafixovaných, zděděných nebo získaných zkušeností a zvýšená pozornost ji zpomaluje.

2.5.2 Střelecká příprava

Další ze součástí odborné připravenosti osobního ochránce je střelecká příprava, která má kvantitativní i kvalitativní rozměr. Četnost účasti na střelbách (kvantitativní rozměr) umožňuje perfektní zvládnutí zbraně. Osobní ochránce v případě nouze nesmí uvažovat nad tím, jak se zbraní zacházet. Jeho jednání musí být výsledkem důkladného výcviku, na jehož základě pak může osobní ochránce jednat zcela automaticky. Kvalitativní rozměr střelecké přípravy obsahuje schopnost osobního ochránce zasáhnout cíl s maximální přesností. Požadavek zákona o Policii ČR (§ 56) zcela jasně stanoví povinnosti policisty při použití zbraně. Výcvik se tak stává garantem schopnosti policisty použít zbraň.

Charakter služby osobních ochránců vyžaduje značnou pohotovost a zkušenost v zacházení se zbraní, o střelbě nemluvě. Včasné době by se měl klást stále větší důraz na komplexní práci celého ochranného týmu. Proto je skutečný výcvik nutným předpokladem pro úspěšnou práci jak celého týmu, tak i všech jeho členů individuálně. Je to jedna z částí práce osobních ochránců, je však potřeba jí věnovat dostatek času.

2.5.3 Taktická příprava

Taktická příprava je stadiem výcviku, jehož cílem je vytvořit na základě zobecněných zkušeností a poznatků příslušníků osobní ochrany předpoklady pro postup a jednání při výkonu služby a zejména pro okamžité rozhodování v případě útoku na chráněnou osobu, nebo jejího ohrožení. Rozhodujícími činiteli v této situaci jsou rychlá a správná rozhodnutí ochránce, dokonalá součinnost s ostatními příslušníky osobní ochrany, zabezpečující ochranu chráněné osoby a kvalifikované provedení ochranné akce. Taktická příprava spočívá v osvojení postupů při řešení modelových situací:

- ochranné formace
- příjezd a odjezd chráněné osoby
- komplexní cvičení

Podkladem pro modelové situace jsou reálné události, dále rozvíjené během výcviku tak, aby postihly veškeré možné alternativy dané události, včetně případných extrémů. Úkolem osobních ochránců je dle pokynů instruktora řešit situaci tak, jak by byla řešena v reálném světě.

2.5.4 Doplnkový výcvik

Výcvik osobního ochránce by měl být postaven na základních pilířích, které představuje fyzická příprava, sebeobrana, střelecká příprava a taktická příprava. To však zdaleka není úplný výčet všech potřebných dovedností, které by měl osobní ochránce ovládat. Jedná se především o poskytování první pomoci, výcvik zaměřený na vyhledávání nástražných výbušných systémů, kontrasledování atd.

Ve službě se běžně stává, že se chráněná osoba věnuje sportu (běhu, cyklistice, jízdě na koni, vodáctví apod.). I na takové situace by měl být osobní ochránce připraven.

Dále by měl výcvik zahrnovat kurz práce ve výškách nebo kurz zaměřený na plnění úkolů ve stresových situacích.

Tento doplňkový výcvik je vhodný zajistit formou odborných kurzů a odborností u příslušných specialistů. Absolventi těchto kurzů by potom měli předávat své poznatky a zkušenosti ostatním členům útvaru.

3 Osobní ochrana poskytovaná soukromými bezpečnostními službami a bezpečnostními specialisty

Služby poskytované soukromými detektivy jejich zákazníkům jsou koncesovanou živností, jejíž obsahovou náplň stanoví nařízení vlády č. 469/2000 Sb.

Práce detektivů je specifickou formou služeb a podnikání vůbec. Podstatně se odlišují od dalších druhů podnikání i od dalších druhů služeb. I když jsou upraveny živnostenským zákonem, blíží se spíše k činnosti advokacie, soudních exekutorů a podobných služeb, které jsou vyňaty z působnosti živnostenského zákona, a které jsou upraveny specifickou právní úpravou.

Existuje jistá příbuznost se službami ochrany majetku a osob, ale zároveň, i když s ohledem na formy a metody činnosti je diametrálně odlišná. Služby soukromých detektivů mají poměrně blízký vztah k poskytování služeb k ochraně majetku a osob, a to především k jejich speciálním bezpečnostním službám k zajištění ochrany informací, dat, počítačových a komunikačních systémů.

Metoda osobní ochrany - bodyguarding- spočívá v zajištění bezpečnosti osob (života, zdraví, osobní důstojnosti, neobtěžování, majetku, osoby apod.). Jedná se o specifickou metodu detektivní činnosti, která je na rozhraní ochrany majetku a ochrany osob²⁰.

3.1 Všeobecná ustanovení

Detektivní služby může provozovat fyzická, nebo právnická osoba, které byla udělena licence k detektivní činnosti. O udělení licence k detektivní činnosti rozhoduje Ministerstvo vnitra a dále vede i evidenci provozovatelů detektivních služeb.

Podmínky udělení licence

Ministerstvo udělí licenci kání detektivní činnosti osobě, která:

dosáhla věku 21 let,

je plně způsobilá k právním úkonům,

je bezúhonná,

je spolehlivá,

má požadovanou odbornou způsobilost,

má místo trvalého pobytu na území České republiky.

Bezúhonnost

Za bezúhonného se pro účely zákona o detektivní činnosti nepovažuje ten:

kdo byl pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný úmyslně, nebo pro trestný čin ohrožení státního tajemství, maření úkolu veřejného činitele z nedblosti, neoprávněné nakládání s osobními údaji, obecné ohrožení, ohrožení životního prostředí, poškozování a ohrožování provozu obecně prospěšného zařízení, ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství, zanedbání povinné výživy, ohrožování mravní výchovy mládeže, podílnictví, porušování povinnosti při správě cizího majetku, poškozování věřitele, předlužení, nenastoupení služby v ozbrojených službách, porušování osobních a věcných povinností, nenastoupení civilní služby, neuposlechnutí rozkazu, vyhýbání se služebnímu úkonu a výkonu vojenské služby, porušování povinností dozorčí služby při obraně vzdušného prostoru, nebo porušování služebních povinností spáchané z nebalosti, pokud se na něj nehledí, jako by nebyl odsouzen, nebo komu soud, nebo správní orgán uložil zákaz činnosti, která souvisí s předmětem podnikání, nebo která je obsahem pracovněprávního či obdobného vztahu podle tohoto zákona, do doby končení jeho výkonu.

²⁰ Technologie detektivních činností, Brabec F., výklad ze semináře

Spolehlivost

Spolehlivost se podle zákona o detektivní činnosti posuzuje ve vztahu k předmětu podnikání se zřetelem na ochranu života, zdraví, majetkových a jiných práv osob, jakož i veřejných zájmů:

kteřá byla v posledních třech letech opakovaně uznána vinnou ze spáchání některého z přestupků proti pořádku ve státní správě, vyskytující se na více úsecích státní správy, na úseku podnikání, na úseku financí a měny, na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi, na úseku používání výbušnin, na úseku všeobecné vnitřní správy, na úseku obrany České republiky, proti pořádku ve státní správě a proti pořádku v územní samosprávě, proti veřejnému pořádku, proti občanskému soužití, nebo proti majetku a přestupku podle tohoto zákona.

K prokázání spolehlivosti může ministerstvo vyžadovat informace od státních orgánů a orgánů místní samosprávy. Dožádané orgány jsou povinny požadované informace poskytnout, nebrání-li jim v tom státem uznaná povinnost mlčenlivosti.

Odborná způsobilost k provozování detektivních služeb

Odborně způsobilá k provozování detektivní činnosti je osoba, která má úplné střední vzdělání zakončené maturitou v oborech sociálně právního nebo bezpečnostně právního směru, nebo vysokoškolské vzdělání a praxi v bezpečnostní činnosti alespoň dva roky.

3.2 Právní úprava

Se sektorem soukromé bezpečnosti, tedy i se soukromými detektivními službami, počítají i vrcholné orgány Rady Evropy (Evropské unie), v jejímž doporučení ze dne 17.9.1987, adresovaném členským státům, se konstatuje, že má – li být preventivní bezpečnostní politika účinná, vyžaduje aktivní účast společnosti a koordinaci mezi úsilím vyvíjeným policií a dalšími veřejnými a soukromými agenturami.

Současně doporučuje, aby vlády členských zemí podporovaly pozitivní vztah a spolupráci mezi policií a společnostmi zabývajícími se zajišťováním soukromé bezpečnosti.

Za právní východisko lze považovat zejména některá ustanovení zákona číslo 2/1993 Sb., kterým byla vyhlášena " Listina základních práv a svobod" jako součást ústavního pořádku ČR.

Občanský zákoník zák.č.40/1964 Sb.ve znění novel (obč.zák.) je jednou z nejdůležitějších norem pro soukromé bezpečnostní činnosti, je právním kodexem, který stanovuje nejen potřebná práva osob, ale i právní smluvní vztahy, které pomáhají realizovat převod práv zadavatele a provozovatele soukromé bezpečnostní činnosti. Z hlediska právního pojetí jde především o obsah chráněných práv občanů, chráněného zájmu.

Živnostenský zákon reprezentuje povolení státu k výkonu činnosti a je zřejmě, že je též velmi potřebným atributem.

Občanský zákoník deklaruje ochranu práv občana i právnických osob:

v § 1 odst. 1)

Úprava občanskoprávních vztahů přispívá k naplňování práv a svobod, zejména ochrany osobnosti a nedotknutelnosti vlastnictví.

v § 2 odst.1)

Občanskoprávní vztahy vznikají z právních úkonů nebo jiných skutečností, s nimiž zákon vznik těchto vztahů spojuje.

Práva osob jsou uvedena v následujících ustanoveních:

v § 4

Proti tomu, kdo právo ohrozí, nebo poruší, lze se domáhat ochrany u orgánu, který je k tomu povolán. Není-li v zákoně něco jiného, je tímto orgánem soud.

Z ustanovení vyplývá, že zákon nabízí občanu právo obrátit se o ochranu svých práv na stát a jeho orgány. Nikdo určitě nechce zpochybňovat soudní pravomoc státu. Vždyť jde o jeden z pilířů státu. Jde však o pohled státních orgánů a jeho úředníků na tzv. svépomoc, kdy občan má právo se bránit sám jak je popsáno

v § 6

Jestliže hrozí neoprávněný zásah do práv bezprostředně, může ten, kdo je takto ohrožen, přiměřeným způsobem sám odvrátit.“

"Právo svépomoci“ je v praxi ,v pojetí státních úředníků, částečně zpochybňováno restriktivním výkladem ustanovením občanského zákoníku. Občanský zákoník totiž užití svépomoci váže na splnění dvou podmínek a to kumulativně. Nepostačí naplnění jen jedné z podmínek. Zásah proti narušujícímu jednání bez splnění obou podmínek by se stal neoprávněným. Proto je nutné vždy takový zásah řádně rozvážit, nebo být k takovému pojetí teoreticky dobře připraven. To je však moment vhodný právě pro činnost profesionálního aparátu, který je pravidelně školen.

Podmínky použití svépomoci jsou :

- a) neoprávněný zásah do práv (je nutné jasně prokázat protiprávnost zásahu nikoliv jen osobní názor, že se zásah jako neoprávněný, musí se jednat o stav, který je jasně rozlišitelný)
- b) přiměřenost odvracení ohrožení(je vždy velmi těžké, zejména tam, kde se jedná o malý časový úsek zvolit přiměřený způsob ochrany)

K jasnějšímu rozlišení eventuálního protiprávního jednání přispívá ustanovení v § 11:

Fyzická osoba má právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevů osobní povahy.

v § 22 odst. 1

Zástupcem je ten, kdo je oprávněn jednat za jiného jeho jménem. Ze zastoupení vznikají práva a povinnosti přímo zastoupenému.

Převodem těchto práv je umožněn výkon soukromých bezpečnostních činností, který je navíc podporován ustanovením :

v § 415

“Každý je povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku na přírodě a životním prostředí“,

v § 417

“Komu hrozí škoda, je povinen k jejímu odvrácení zakročit způsobem přiměřeným okolnostem ohrožení”,

v § 418

“Kdo způsobil škodu, když odvracel přímo hrozící nebezpečí, které sám nevyvolal, není odpovědný, ledaže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak, anebo jestliže je způsobený následek zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil. Rovněž neodpovídá za škodu, kdo ji způsobil v nutné obraně proti hrozícímu, nebo trvajícím útoku. O nutnou obranu nejde, byla-li zřejmě nepřiměřená povaze a nebezpečnosti útoku.

v § 419

“Kdo odvracel hrozící škodu, má právo na úhradu vynaložených nákladů a na náhradu škody, kterou při tom utrpěl, v jehož zájmu jednal, a to nejvýše v rozsahu odpovídající škodě, která je odvrácena.

OBČANSKÝ SOUDNÍ ŘÁD (zák.č. 240/1993 Sb. ve znění novel)

Tato právní úprava není normou přímo zakotvující a určující samotnou právní podstatu soukromých bezpečnostních činností. Takovou je a zůstává občanský zákoník. Jde o normu, která však velmi ovlivňuje a řídí samotný praktický výkon ochrany osob a majetku a zejména činnost soukromých detektivů, neboť v některých svých ustanovení předepisuje občanu povinnosti, které lze úspěšně zajistit právě odbornou dodavatelskou činností.

ZÁKON O ŽIVNOSTENSKÉM PODNIKÁNÍ (zák.455/1991 Sb. ve znění novel)

Navážeme-li na podnikatelskou činnost upravenou obchodním zákoníkem, musíme zmínit povinnost subjektu soukromých bezpečnostních činností zajistit státní souhlas. Získání souhlasu je obsaženo v živnostenského zákona č. 455/1991 Sb. , zejména v ustanovení rozdělení živností:

v § 9 Živnosti jsou

- a) ohlašovací, které při splnění stanovených podmínek smějí být provozovány na základě ohlášení
- b) koncesované, které smějí být provozovány na základě koncese

v §10 Živnostenské oprávnění

odst.1

Oprávnění provozovat živnost vzniká osobám již zapsaným do obchodního rejstříku, právnickým osobám, které se do obchodního rejstříku nezapisují, u koncesovaných živností dnem nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese.

Živnostenském zákoně jsou dvě koncesované živnosti:

Služby soukromých detektivů

Služby soukromých detektivů , které poskytují jsou služby spojené s hledáním majetku a osob, zjišťování skutečností, které můžou sloužit jako důkazní prostředky v řízení před soudem, nebo správním orgánem, získáváním informací týkajících se osobního stavu občanů, fyzických nebo právnických osob, nebo jejich majetkových poměrů, získáváním informací v souvislosti s vymáháním pohledávek, vyhledáváním protiprávních jednání ohrožující obchodní tajemství.

Podniky zajišťující ostrahu majetku a osob

Podniky zajišťující ostrahu majetku a osob poskytují následující služby: ostrahu objektů, recepční služby, pult centralizované ochrany (DPPC), pořadatelské služby, bezpečnostní poradenství, přeprava peněz a cenin, technické služby.

Poskytování technických služeb k ochraně majetku a osob

Projektování, montáž, kontrola, údržba a opravy elektronických poplachových systémů (zejména systémů zabezpečovacích, tísňových, protipožárních, kontroly vstupu, přivolání pomoci, integrovaných a kamerových), určených k ochraně majetku a osob před neoprávněnými zásahy, včetně poplachových systémů a zařízení umožňujících sledování pohybu a projevů osob v objektech a jejich okolí. Montáž, opravy, údržba, revize a správa mechanických zábranných systémů, dodatečně zvyšujících účinnost běžných standardů zabezpečení majetku a osob.

3.2.1 Trestní zákoník

Trestní zákoník má již ve svém ustanovení §1 a §2 deklarovanou ochranu práv osob, neboť jeho prostředky - pohrůžka trestem, ukládání trestů a ochranných opatření — mají ochránit důležité společenské vztahy, tedy i ochranu majetku a osob, mají porušovatele této ochrany od jednání odradit. Přesto se takové činy dějí. Jsou pro společnost nebezpečné a jsou označovány v § 3 jako činy trestné.

Soukromá bezpečnostní činnost má ze své podstaty též ochranný charakter, obvykle používá jen prostředky defenzivní ochrany a nepoužívá, až na výjimky, útočné metody a prostředky. Pokud je použije, pak musí být v souladu s ustanoveními občanského a trestního zákoníku, které definují stav nutné obrany a krajní nouze. Subjekty soukromých bezpečnostních činností při ochraně svěřených práv zadavatele mohou postupovat i velmi razantně a metodicky podobně jako policie, avšak zákrok musí být zřetelně obranný a nesmí přesahovat meze nutné obrany krajní nouze..

Trestní zákoník je důležitým pramenem práva pro výkon osobní ochrany poskytované soukromým subjektem právě proto, že obsahuje základní ustanovení, ve kterém stanovuje zákonné meze ochrany života, zdraví, a to :

§ 28 – krajní nouze

Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému tímto zákonem, není trestným činem. Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak, a nebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný, nebo ještě závažnější než ten, který hrozil.

§ 29 – nutná obrana

Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící nebo trvajícím útokem na zájem chráněný tímto zákonem, není trestným činem. Nejde o nutnou obranu, byly-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.

v § 76 odst.2 trestního řádu – zadržení podezřelé osoby

Osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu, nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné ke zjištění totožnosti, k zamezení útoku, nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned policejnímu orgánu, příslušníka ozbrojených sil může předat nejbližšímu útvaru ozbrojených sil, nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez ohledu oznámit.

Trestní zákoník rozhodně patří mezi důležité základy pro výkon soukromě bezpečnostní činnosti.

3.2.2 Zákon o zbraních

Zákon č. 119/2002 Sb. – o zbraních - upravuje kategorie střelných zbraní a střeliva, podmínky pro nabývání vlastnictví, držení, nošení a používání zbraní, nebo střeliva, práva a povinnosti držitelů zbraní, nebo střeliva, podmínky pro vývoz, dovoz nebo tranzit zbraní, nebo střeliva a pro provozování střelnic, provádění pyrotechnického průzkumu, provozování informačních

systemů v oblasti zbraní a střeliva, sankce a výkon státní správy v oblasti zbraní a střeliva, provozování střelnic a provozování a provádění pyrotechnického průzkumu.

Výkon soukromých bezpečnostních činností se v extrémních případech neobejde bez používání zbraní. Ochrana osob, některých významnějších objektů a převoz cenin jsou případy, kdy je potřebné z důvodu bezpečnosti výkonných pracovníků využít zbraně. Zákon v dnešní úpravě preferuje individuální odpovědnost za nošení a použití zbraně.

3.2.3 Zákon o přístupu k informacím

K přístupu k informacím se váže čl. 17- Listiny základních práv a svobod , a to v druhém oddílu, zabývající se politickými právy. Jedná se o to, že Listinou základních práv a svobod je zaručena "svoboda projevu a právo na informace“, "že každý má právo vyjadřovat své názory“ jakýmkoli způsobem, stejně jako "svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu“. Ve čtvrtém odstavci tohoto článku je pak stanoveno, že onu svobodu "lze omezit zákonem, jde-li o opatření ve společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.“ V pátém oddílu jsou pak stanoveny povinnosti státních orgánů a orgánů územní samosprávy "poskytovat informace o své činnosti“, přičemž podmínky a provedení stanoví zákon.

Praktická část

V praktické části této práce jsem se pokusil popsat a porovnat dvě případové studie vymyšlené případy a na nich názorně ukazují, jaké přípravy a konkrétní postupy může a musí použít při osobní ochraně významné osoby ochránce z řad státních orgánů a bodyguard soukromé bezpečnostní služby.

4 Analýza opatření státních orgánů při poskytování osobní ochrany

Do České republiky má přiletět na pozvání Ministerstva průmyslu významný světový zbrojní průmyslník, v rámci projednání státní zakázky. V důsledku průmyslníkových aktivit v oblasti Středního východu, je důvodná obava, že se může stát cílem útoku extremistů.

4.1 Rozbor rozsahu poskytnuté osobní ochrany a její náležitosti

Ministerstvo průmyslu spolu s ministerstvem zahraničí projednají možný termín návštěvy, kdy se jednání zúčastní také zástupci ministerstva vnitra, zástupci Policie České republiky a informačních služeb státu.

Poté, co je dohodnut se všemi zúčastněnými stranami i stranou zbrojního průmyslníka přesný termín návštěvy a její program, je ustaven štáb, který má na starosti přípravu a koordinaci všech složek státu zapojených do bezpečnostních opatření souvisejících s návštěvou průmyslníka až do zajištění jeho bezpečnosti.

Tento štáb tvoří zástupci ministerstva průmyslu, ministerstva zahraničí a ministerstva vnitra. Na začátku jednání je provedena bezpečnostní analýza zástupci Bezpečnostní informační služby, dále je proveden rozbor celosvětové situace související s osobou zbrojního průmyslníka. Útvarem získávání zahraničních informací, tohoto jednání se také účastní zástupce vojenského zpravodajství Armády České republiky.

Zde jsou všichni účastníci jednání seznámeni návštěvy zaslánými bezpečnostním managerem zbrojního průmyslníka, ve kterých se zaměřují na minulé způsoby napadení a ohrožení jeho bezpečnosti.

Všechny zúčastněné složky jsou seznámeny s přesným termínem návštěvy a je stanoven útvar Policie České republiky, v tomto případě Útvar pro ochranu ústavních činitelů, který bude zajišťovat a koordinovat součinnost všech státních složek podílejících se na zajištění osobní ochrany zbrojního průmyslníka. V průběhu jednání je ustanovena kontaktní osoba ze strany zajišťujícího útvaru pro komunikaci s bezpečnostním managerem zbrojního průmyslníka.

Před jednáním jsou shromážděny všechny informace k osobě zbrojního průmyslníka, se zaměřením na jeho vazby, záliby, obtíže. Velký zřetel se klade na informace týkající se aktuálního zdravotního stavu spojeného s výčetem alergických reakcí.

Během jednání je specifikován přílet zbrojního průmyslníka, z bezpečnostního hlediska je stanoveno místo příletu, ubytování a stravování, jeho pohyb na území České republiky, návštěvy státních a nestátních institucí a podniků. Je specifikováno, jakými dopravními prostředky se bude pohybovat během svého přesunu po České republice, jakým způsobem bude probíhat ukončení jeho návštěvy a jeho odlet z České republiky.

4.1.1 Povinnosti útvaru pověřeného ochranou osoby

Útvar pro ochranu ústavních činitelů cestou Ministerstva vnitra požádá o poskytnutí součinnosti Bezpečnostní informační službu, Úřadu pro zahraniční styky a informace a Vojenskou zpravodajskou službu, kde je kladen zřetel na informace spřátelených zpravodajských služeb v rámci seskupení NATO.

Na základě získaných informací navrhuje místo příletu chráněné osoby - zbrojního průmyslníka s ohledem na bezpečnostní situaci, infrastrukturu, možnosti více odjezdových tras, rovněž na možnost a rozsah poskytovaných servisních služeb, včetně lékařských.

Zajištění příletu na území státu

Zajištění bezpečnostního perimetru letiště je provedeno jinými specializovanými útvary Policie České republiky na žádost o poskytnutí součinnosti při zajištění bezpečnosti chráněné osoby.

Vnitrostátní doprava chráněné osoby

Přeprava po České republice za předpokladu, že bude využito služebních vozidel Policie České republiky, stanoví jejich výběr na základě nároků chráněné osoby a nároků na balistickou ochranu vozidel, dle bezpečnostní analýzy rizika útoku.

Zajištění průjezdnosti plánovaných tras přesunu:

- a) doprovod služebních vozidel Policie České republiky vém provedení „Policie“ s užitím výstražného světelného a zvukového zařízení
- b) ve směru trasy přesunu chráněné osoby zablokování vjezdu do světelných křižovatek pro ostatní účastníky silničního provozu „Zelená vlna“
- c) na kritická dopravní místa a křižovatky bez světelné signalizace rozmístit hlídky Policie České republiky zůvodu uzavírek po radiovém pokynu
- d) leteckou službou Policie České republiky prováděn monitoring trasy a kolony, v případě mimořádné události navádí vozidla na nejbližší objezdovou trasu a podává informace o bezpečnostní situaci v klíčových dopravních uzlech a místě příjezdu

Zajištění ubytovacích prostor

Dle požadavků chráněné osoby a na základě bezpečnostní analýzy provedené Útvarem pro ochranu ústavních činitelů je vybráno ubytovací zařízení, kdy je kladen zřetel na možnosti odjezdových a příjezdových tras, únikových tras, možnosti uzavření (izolace) a kontroly společných prostor v rámci uzavřeného patra, kde se bude pohybovat pouze chráněná osoba a prověřené osoby. Rovněž jsou stanoveny podmínky pro hygienickou kontrolu stravy.

Zde je podle bezpečnostní analýzy a bezpečnostní situace provedena pyrotechnická prohlídka a zajištění bezpečnostního perimetru hotelu (vytvoření mechanických zábran a vstupních kontrol do zóny bezpečnostního perimetru, spojeného s dopravním omezením a vyloučením přepravy a jízdy nákladních vozidel v okolí ubytovacího zařízení), to vše ve spolupráci s dalšími útvary Policie ČR.

Jsou vytýčena nástupní a výstupní místa, rovněž tak záložní místa. Stanovení nástupních ploch záložních a krizových teamů.

Před příjezdem chráněné osoby je provedena opětovná pyrotechnická kontrola, zkouška technického zabezpečení a použité techniky a zajištění bezpečnostního perimetru příjezdové zóny.

Předvoj kolony s chráněnou osobou tvoří předsunutá skupina „Epizoda“, která projíždí trasu přesunu těsně před kolonou s chráněnou osobou a v místě ubytování chráněné osoby, nebo návštěvy jiných prostor, provádí koordinaci a opatření káslednému bezpečnému výstupu chráněné osoby a jejímu následnému vstupu do ubytovacích prostor, nebo do jiných zabezpečených prostor.

Dle stanoveného rozsahu bezpečnostního opatření a stanoveného perimetru je v těchto místech zesílen výkon pořádkové služby Policie České republiky.

Přesun na místo jednání

Před opuštěním ubytovacích prostor je provedena předsunutou skupinou „Epizoda“ kontrola vstupních prostor a provedený monitoring blízkého okolí spojený s vyhodnocením informací o situaci od ostatních složek podílejících se na zajištění bezpečnosti chráněné osoby. Následně se stanoví přesné načasování příjezdu vozidla chráněné osoby a její nástup, spojený s.

Přesun na místo jednání má stejný průběh jako přesun kolony sáněnou osobou z letiště do ubytovacího zařízení.

Bezpečnostní opatření před příjezdem chráněné osoby na místo jednání

Před příjezdem na místo jednání je proveden bezpečnostní průzkum budovy a jejího blízkého okolí, během tohoto průzkumu jsou stanovena klíčová místa sna zajištění bezpečnosti chráněné osoby.

V těchto prostorách je provedena pyrotechnická kontrola, dle požadavků provedena kontrola jednacích místností s ohledem na stupeň utajení a závažnosti projednávaných informací, taktéž hygienická kontrola poskytnutého občerstvení.

Po ukončení jednání jsou učiněna další opatření v případě plánovaného kontaktu s veřejností a sdělovacími prostředky (bezpečnostní rámy, bezpečnostní prohlídky, vymezený přístup osob – Press, balistické štíty a zástěny (skla) před místem projevu chráněné osoby).

Odjezd chráněné osoby a opuštění území státu

Po oficiálním ukončení návštěvy následuje přesun na letiště, jehož průběh má stejný průběh jako příjezd a přilet.

Před příjezdem na letiště je provedeno předsunutou skupinou „Epizoda“ ve spolupráci s ostatními organizačními složkami Policie České republiky zajištění letiště a letištních ploch. Dle potřeby a požadavků je provedena pyrotechnická kontrola letadla.

Následná analýza provedeného bezpečnostního opatření

Po odletu chráněné osoby – zbrojního průmyslníka - je zpracována podrobná zpráva o průběhu opatření, která je uložena k možnému internímu využití, rovněž je učiněn rozbor opatření spojený s vyhodnocením spolupráce útvaru a jednotlivých skupin podílejících se na bezpečnostním opatření.

5 Analýza opatření zajišťovaných soukromou bezpečnostní službou

Na základě pocitu ztráty bezpečí či ohrožení života, zdraví a majetku, se obrací stále více soukromých osob a společností s požadavkem na veřejné subjekty, které působí na poli bezpečnostních technologií a služeb. Značný vliv na tento stav má neustálá reorganizace bezpečnostních složek státu, kdy jsou permanentně snižovány jejich početní stavy a tím pádem se snižuje plošné pokrytí území státu.

5.1 Vyžádání služby soukromé bezpečnostní služby

Na bezpečnostního specialistu se obrátí věhlasný finančník se žádostí o vypracování opatření k zajištění bezpečnosti jeho osoby a jeho blízkých z důvodu konkurenčního boje, a vzniku nátlaku na jeho osobu.

Na základě zpracované analýzy je ze strany bezpečnostního specialisty navrženo řešení dané situace a učiněno doporučení na subjekty soukromých bezpečnostních služeb, které poskytují ochranu osob.

Oslovení soukromé bezpečnostní služby – vznik zakázky

Finančník se obrátí na renomovanou soukromou bezpečnostní službu, kdy při přístupových jednáních specifikuje své požadavky na ochranu své osoby a své rodiny, rovněž seznámí pracovníka soukromé bezpečnostní firmy o incidentech, které proběhly a které jej vedou k obavám o bezpečnost.

Návrh řešení bezpečnostního rizika

Ze strany soukromé bezpečnostní služby je navrženo 24-hodinový dohled tří pracovníků (detektivů – bodyguardů) zajišťujících ochranu osoby (zadavatele), následně dohled jednoho nebo dvou pracovníků (detektivů – bodyguardů) na manželku během přesunu do zaměstnání a veřejných budov (úřady, obchody, nemocnice), navržen dohled na přesun dětí do školy a na místa volnočasových aktivit.

Rozbor stávajícího zabezpečení

Bude provedeno přehodnocení stavu a funkce poplachového tísňového zabezpečovacího zařízení v prostorách využívaných jeho osobou a jeho rodinnými příslušníky, popřípadě instalace nového, zároveň dovybavení rodinných příslušníků mobilními přístroji pro nahlášení tísně s možností GSM dohledání pozice

Na základě hrozeb jsou navržena další opatření, zakoupení vozidel s vyšší pasivní a aktivní bezpečností, rovněž také nároky na jeho balistickou ochranu pro zajištění přepravy jeho osoby a rodiny. Po dohodě bude nákup vozidel přítomen zástupce soukromé bezpečnostní služby a nákup těchto vozidel bude hrazen z finančních prostředků zadavatele (finančníka). V případě nutnosti je dohodnuto použití více vozidel z konspiračních důvodů.

5.2 Informační prameny k zadavateli

Vedoucímu pracovníkovi soukromé bezpečnostní služby sdělí finančník okruh rodinných příslušníků, přátel a obchodních partnerů, se kterými se stýká on i jeho rodina. Finančník je dotázán, zda má podezření na konkrétní osobu či okruh osob, které by mohly mít zájem ovlivnit jeho rozhodování. Dále je dotázán na zdravotní stav a obtíže jak vlastní osoby, tak rodinných příslušníků, z důvodu možného zajištění potřebné zdravotní péče či eliminaci možných alergických reakcí osob, kterým je poskytována ochrana osob.

Ze strany soukromé bezpečnostní služby je vámcí zajištění ochrany osob stanovena komunikace a nutnost informovat její pracovníky o nových incidentech, výhrůžkách, změnách programu a neplánovaných změnách vím programu chráněných osob.

Komunikace mezi zadavatelem a subjektem poskytujícím služby

Jsou stanoveny dohodnuté způsoby komunikace v krizových situacích a naprosté respektování pokynů pracovníků soukromé bezpečnostní služby (bodyguardů) při vzniku nebezpečí, jak jeho osoby, tak rodinných příslušníků, kterým je poskytována ochrana osob. Všechny chráněné osoby jsou seznámeny s okolnostmi, které zvyšují nebezpečí útoku a snižují možnosti ochrany osob. Rovněž v místě bydliště je vytýčen bezpečný prostor, kam se chráněné osoby uchýlí v případě napadení v místě bydliště a kde setrvají do doby, než jsou informovány o bezpečném prostředí v domě. Zúčastněné osoby jsou rovněž poučeny o činnostech, které by probíhaly v případě nenadálé události (požár, vichřice, povodeň).

Zástupcem soukromé bezpečnostní služby poskytující ochranu osob je finančníkovi předložena finanční analýza nákladů spojených se zabezpečením výkonu ochrany osob dle jeho požadavku a způsob úhrady.

Zástupce soukromé bezpečnostní služby si také dohodne termín další schůzky, na které s finančníkem projednají učiněná bezpečnostní opatření a jejich vliv na znovuzískání pocitu bezpečí. Zástupce soukromé bezpečnostní firmy informuje o průběhu dalších opatření spojených se zajištěním ochrany osob. Při tomto jednání finančník informuje zástupce soukromé bezpečnostní služby o případných dalších skutečnostech, které by zvyšovaly možnosti a pravděpodobnost útoku.

Ukončení zakázky

Na základě společné dohody, splnění všech podmínek a požadavků, a hlavně pominutí bezpečnostního rizika se obě strany dohodnou o ukončení zakázky. Ze strany zadavatele dojde ke splnění platebních podmínek.

6 Komparace poskytování osobní ochrany

6.1 Srovnání osobní ochrany

Ochrana osob poskytovaná státními orgány využívá dle potřeby široké spektrum všech státních bezpečnostních, informačních a správních složek státu, rovněž má umožněn přístup k informacím všech spřátelených informačních služeb v rámci mezinárodních smluv a dohod.

Soukromé bezpečnostní složky poskytující ochranu osob však často naráží na nepochopení ze strany státních úřadů, rovněž tak na stížený přístup ke klíčovým informacím bezpečnostního charakteru. Nemohou využívat některých technických prostředků, které jsou používány pouze bezpečnostními složkami státu, z důvodu značného zásahu do základních práv a svobod.

V posledních letech je znatelný nárůst odlivu osob, provádějících osobní ochranu a činnosti s ní související, ze státních složek, a to převážně pro špatné finanční podmínky, obavy ze ztráty výsluhových nároků, negativní přístup nadřízených v rámci probíhající reorganizace, ale i časté nerespektování jejich pokynů chráněnými osobami, a tedy pocity marnosti.

V soukromém sektoru poskytování osobní ochrany působí mechanismy tržní ekonomiky, v důsledku, čehož však často dochází k devalvaci úrovně poskytovaných služeb.

6.2 Rozbor zdrojů informací při poskytování osobních ochran státními a soukromými subjekty

Státní sektor využívá všechny možné informační kanály, zejména státní zpravodajství, jmenovitě jsou to : Bezpečnostní informační služba, Úřad pro zahraniční styky a informace, vojenské obranné zpravodajství, databáze správních orgánů a Policie České republiky. Všechny zúčastněné složky státu spolu úzce spolupracují a ihned se vyrozumí v případě vzniku bezpečnostního rizika.

Mezi další důvěryhodné informační zdroje pro státní subjekty jsou informace poskytnuté státními informačními složkami spřátelených zemí (Evropské unie, Severoatlantické aliance ...).

Státní sféra využívá i nestátní informační zdroje, jako jsou informační media a sociální sítě.

V soukromé sféře se musí soukromé subjekty poskytující ochranu osob spokojit jen s informacemi z veřejných zdrojů a sdílenými informacemi ze strany klienta.

6.3 Vyhodnocení současné právní úpravy poskytování osobních ochran

Soukromé subjekty poskytující ochranu osob jsou současnou právní úpravou značně znevýhodněny, neboť se často pohybují na hraně zákona. Bezpečnostní specialisté (bodyguardi) mají jen malou zákonnou podporu při činnostech k zajištění bezpečnosti chráněné osoby, kdy postupují v souladu s trestním zákoníkem pouze v mezích „krajní nouze“ a „nutné obrany“.

Oproti tomu státní orgány provádějící osobní ochranu mají značnou oporu jak v trestním zákoníku, tak v zákonných normách souvisejících se vznikem a stanovenými oprávněními jednotlivých bezpečnostních sborů a institucí státu.

V případném jednání před orgány činnými v trestním řízení, nebo správními orgány při projednávání přestupku, je postavení soukromého osobního strážce (bodyguarda) značně znevýhodněno oproti postavení osobního strážce z řad bezpečnostních sborů České republiky a Armády České republiky.

7 Průběh profesní přípravy osobních strážců státních orgánů a soukromých bezpečnostních složek

Při profesní přípravě osobních strážců ve státní sféře je kladen velký důraz na výběr, kdy adept musí splnit všechna kritéria pro přijetí k bezpečnostní složce státu, a následně se po dané době služby může přihlásit do výběrového řízení na danou pozici osobního strážce.

Při tomto výběrovém řízení jsou prověřeny jak fyzické schopnosti uchazeče, tak psychická odolnost, střelecké dovednosti, řidičské schopnosti, improvizace, schopnost týmové spolupráce a komunikace v krizových situacích.

Po úspěšném vykonání výběrového řízení se uchazeč vysílá do zdokonalovacích kurzů, kde si osvojuje potřebné návyky a dovednosti pro výkon osobní ochrany. Po přidělení nové techniky a výzbroje je dle potřeby znovu vyslán do kurzu, nebo je seznámen a proškolen v rámci služební přípravy instruktorem s patřičným osvědčením. V současné době se na služební přípravě podílí i externí spolupracovníci a dodavatelé používané techniky.

Vzhledem k vytíženosti útvarů neprobíhá služební příprava dle stanovených harmonogramů, pouze je kladen důraz na prověřkové střelby spojené s písemným testem na použití zbraně a donucovacích prostředků, rovněž tak na roční fyzické prověrky. Osobní strážci se často ve svém volném čase věnují fyzické a střelecké přípravě na vlastní náklady.

Oproti tomu soukromý sektor nemá tak přísné nároky na profil osobního strážce a často do podmínek přijetí stanovuje absolvování kurzů osobních strážců u renomovaných bezpečnostních specialistů. Nižší pracovní vytížení soukromých osobních strážců, umožňuje v širší míře se věnovat profesní přípravě. Rovněž je v soukromém sektoru rychlejší začlenění nových technických prostředků používaných při poskytování osobních ochrany, z důvodu příliš složitého schvalovacího a výběrového řízení ve státním sektoru.

8 Návrh zlepšení právní ochrany osob provádějících osobní ochranu

V České republice je situace mezi bodyguardy bezpečnostních agentur stejná jako v ostatních segmentech tohoto průmyslu. Bodyguardi pracující v soukromých bezpečnostních službách jsou povinni dodržovat zákony jako každý jiný obyvatel naší země. To znamená, že jednat ve prospěch svého klienta mohou jen v případě nutné obrany a v menší míře i krajní nouze. V případě nutné obrany jedná bodyguard vždy jen při ohrožení chráněné osoby na životě, případně zdraví. Pakliže jedná v případě krajní nouze, může dojít i ke způsobení škody na majetku (například bodyguard usmrtil za použití střelné zbraně rozzuřeného býka, který napadl chráněnou osobu - majitele několika zemědělských družstev).

Možným řešením je i možnost rozšíření právní ochrany soukromých bodyguardů a to zejména v oblasti použití střelné zbraně. V tomto případě mají rozhodující slovo naši zákonodárci, ale možnost podnětů a připomínek by měla mít i profesní komunita, která se sdružuje v profesních organizacích bodyguardů. Tyto profesní asociace bohužel nemají jednotnou koncepci. V případě většího sdružení firem a podnikatelů nabízejících služby soukromých bodyguardů a jednotného postupu by bylo mnohem jednodušší a účinnější jednání o případných legislativních změnách.

Dle mého názoru by se měla tato situace ve prospěch soukromých bodyguardů řešit v připravovaném zákoně o bezpečnostních službách. Jestliže se chceme vyhnout situacím, kdy soukromý bodyguard nejprve zvažuje, jaký právní postih bude pro něj zákrok ve prospěch chráněné osoby představovat a potom teprve jedná, bude to vždy znamenat znevýhodnění či dokonce ohrožení klienta. Ano, je potřeba si uvědomit, že u nás existuje mnoho soukromých firem, které provozují služby soukromých bodyguardů a to ne vždy na profesionální úrovni. Přesně danými pravidly a požadavky, ale také zlepšením právní ochrany pro tyto pracovníky, by došlo k velikému posunu v tomto segmentu a jistě ku prospěchu věci, což je ochrana osoby, která si tuto službu objednala.

ZÁVĚR

Z toho co zde bylo uvedeno, jednoznačně vyplývá, že práce osobních ochránců je nesmírně náročná z hlediska fyzických a psychických nároků, ale vyžaduje i množství dovedností, které musí jedinec ovládat. K tomu, aby z člověka vyrostl perfektní profesionál, je zapotřebí poměrně dlouhého vývoje. Tuto poněkud delší etapu lze podstatně zkrátit správnou personální prací při výběru uchazečů o toto zařazení. Je nutné důsledně oddělit nevyhovující adepty od těch nejlepších již v této fázi, což povede k výrazné úspoře nákladů na kvalitní výcvik.

Osobní ochránce se musí stále seznamovat s novými bezpečnostními riziky, vývojem terorismu, technickými novinkami, zbraněmi, společenskými a zákonnými změnami apod.. Tento proces nikdy nekončí. Proto ani výcvik osobních ochránců nesmí být statický. Musí se neustále vyvíjet a pružně reagovat na potřeby výkonu služby. Nesmírně důležité je, aby vznikla zpětná vazba mezi výcvikem a službou. Nabyté poznatky a zkušenosti ve výcviku by se měly zúročit ve službě a naopak, poznatky a požadavky ze služby by měly určovat směr výcviku. V současné době však tato zpětná vazba příliš nefunguje. To může mít několik příčin. Je důležité, aby instruktoři byli zařazováni do aktivní služby, neměli by být odtrženi od reality výkonu osobní ochrany.

Výrazným faktem je, že vedoucí pracovníci státního sektoru na nabyté poznatky získané ve výcviku neberou příliš zřetel. Požadavek na zabezpečení kvalitního výcviku a následně uplatňování nových postupů při ochraně osob je stále odsouván a zdůvodňován nedostatkem finančních prostředků a personálního stavu. Nelze však na tyto prostředky stále čekat, je třeba si uvědomit, že bezpečnostní situace se každým rokem výrazně mění k horšímu. Je nutné si uvědomit, jaké úkoly Útvar pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby plní. Nejde jen o pouhou ochranu fyzické osoby, ale, a to především, o ochranu politické, ekonomické, společenské, kulturní a bezpečnostní stability země. V žádném případě nelze usnout na vavřínech a čekat, až budeme svědky atentátu či jiné mimořádné situace, při které dojde ke zranění nebo ke ztrátám na životech.

Pokud je osobní ochránce ochoten dát v šanc svou čest, profesionalitu, loajálnost a to nejcennější co má, svůj život, pro "druhé", věřit svému přesvědčení a poslání, jsou veškeré

finanční náklady na výcvik, výstroj, výzbroj, zabezpečení a ocenění jeho práce zanedbatelné a mělo by být samozřejmostí v maximální míře jej podpořit.

V této bakalářské práci jsem popsal značné rozdíly mezi státními a soukromými subjekty, které poskytují služby v této oblasti, a to zejména v oblasti přístupu k informacím, podpoře v zákonech při výkonu ochrany osob, dále omezení soukromých subjektů, a to hlavně z hlediska ekonomického zajištění a přístupu k technickým prostředkům a jejich legálního použití. Rozdíly jsou taktéž ve finančním ohodnocení osobních strážců. Finanční ohodnocení ve státním sektoru neodpovídá podstupovanému riziku, což způsobuje odliv vyškolených a prověřených osobních strážců do soukromého sektoru, který má o tyto pracovníky rostoucí zájem, vzhledem ke stoupající poptávce po těchto službách vlivem nárůstu agresivity ve společnosti a nárůstu kriminality. Soukromé subjekty poskytující služby ochrany osob tak využívají špatné personální politiky státních institucí a do svých řad ochotně přijímají profesionály vyškolené a vycvičené ze státních finančních prostředků.

Další skutečností zjištěnou při tvorbě této práce bylo, že zavádění nejnovějších technologií a prostředků je v soukromém sektoru jednodušší a rychlejší, neboť nepodléhají úřednickým průtahům, jako ve státní sféře, např. výběrová řízení a schvalovací procesy.

V posledních letech si česká veřejnost, zvykla na stále větší pohyb osob, které k zajištění své bezpečnosti využívají soukromé subjekty podnikající v oblasti poskytování osobních ochran. Podnětem ke vzniku potřeby osobní ochrany se stala zejména ztráta pocitu bezpečí jedince, ale taktéž důvod prestiže ve společenských kruzích.

O kvalitě učiněných kroků vedoucích ke zvýšení zajištění osobní bezpečnosti v soukromém sektoru, rozhoduje výběr dodavatele služeb a získané reference.

Spolupráce a respektování pokynů osobních strážců je v soukromém sektoru na vysoké úrovni, z důvodu vědomí chráněné osoby o vzniku možného nebezpečí.

Ve státním sektoru je ze strany osob, kterým je ochrana poskytována, výjma ochrany utajovaných svědků a krátkodobé ochrany, vnímána spíše negativně a mnohdy zapříčiňuje ze strany chráněné osoby nerespektování a neuposlechnutí pokynů osobních ochránců směřujících k zajištění jejich bezpečnosti.

V tomto odvětví bezpečnostního průmyslu se projevuje dynamický process neustálých změn technického vybavení a technologických postupů, související s celosvětovým technickým pokrokem a celosvětovým společenským vývojem.

RESUME

From what has been stated unequivocally that personal Conservation work is extremely demanding in terms of physical and mental health, but also other skills that must operate. In order for a person grew perfect professional should be relatively long development. This somewhat longer phase can significantly shorten the right personnel work in the selection of candidates for this classification. It is necessary to strictly separate the poor from the best candidates at this stage, leading to significant savings of resources and the cost of quality training.

Personal Protector must still introduce new security risks, the development of terrorism, technology, weapons, social and legal changes, etc.. This process never ends. Therefore, personal training or guardians must not be static. They must constantly evolve and respond to the needs of the service. Is extremely important in order to obtain feedback between training and service. Acquired knowledge and experience in training should capitalize on duty and vice versa, knowledge and requirements of service should determine the direction of training. Currently, however, the feedback does not work too. This can have several causes. It is important that the instructors were placed in service in order to respond more flexibly to the needs of training services, should not be torn away from reality performance personal protection.

There is the fact that senior executives acquired the knowledge gained in training do not take into account too. Requirement to ensure quality training and subsequent implementation of new procedures for the protection of the protected person is still relegated and justified by lack of funds and personnel status. You can not, however, these funds still wait, it should be noted that the security situation changes significantly every year for the worse. It is important to realize what tasks the Department for protection of constitutional officials of services it performs. It's not just a mere protection of individuals, but especially the protection of the political, economic, social, cultural and security stability of the country. In any case, you can not rest on our laurels of fame, take it our "Švejkování" as sufficient and wait until we witnessed the assassination, other extraordinary situation in which there is an injury or loss of life.

If personal guardian is willing to put their honor on the line, professionalism, loyalty and the most important thing is, his life, the "second" trust your beliefs and mission are all requirements for training, equipment, hardware, security and appreciation of his work is negligible and it should be obvious to the maximum extent to support it.

In this bachelor work I have described significant differences between state and public entities providing services in this area, particularly in the area of access to information, support in the law in the exercise of personal, private entities further limited, especially in terms of economic security and access to technical resources and their legal use. Are also differences in the remuneration of bodyguards. The financial evaluation in the public sector does not risk exposure, causing an outflow of trained and trusted bodyguards to the private sector, which has a growing interest in these workers, due to the increasing demand for these services due to the increase aggression in society and an increase in crime. Private entities providing services to protect people and use bad personnel policy of state institutions and into their ranks gladly accept trained professionals and trained from state funds.

Other facts found during the making of this work was the introduction of the latest technologies and resources in the private sector easier and faster, because not subject to bureaucratic delays as in the public sector, such as tendering and approval processes.

In recent years, the Czech public, accustomed to a growing movement of persons to ensure their safety, enjoyed by private entities engaged in the provision of personal protection. The impetus for the creation of personal protection needs became particularly loss of sense of security of the individual, but also reason to prestige in social circles.

The quality taken steps to increase personal safety in the private sector decides vendor selection services and obtaining references.

Cooperation and respect the guidelines Bodyguard is in the private sector at a high level, because awareness of the protected person about possible danger.

In the public sector is the part of the persons to whom protection is provided, remove the protection of confidential witness and short-term protection, perceived more negatively and often causes a person protected by the disrespect and disregard of instructions personal protectors designed to ensure their safety.

In this sector of the security industry is reflected in the dynamic process of constant changes in hardware, and technology related to global technological progress and social development worldwide.

Seznam použité literatury

ARCHÍV MV, 149/1945, Cesta ké bezpečnosti.

ARCHÍV MV, složka 10513, složka 310 – 18 – 11.

ARCHÍV MV, sign. A 2/3 evid. 2514, 2516.

BUŘIČ F., ČECH B.: Technické prostředky bezpečnostních služeb.

Plk. MUDr. ŠTOREK J. a kolektiv, Dobrovolná sestra I,II, Praha 1993.

CRAWFORD S., SAS encyklopedie, Czech edition 2002, ISBN 80-7237-069-3.

ČENĚK V., SUCHÁNEK J.: Terorismus - informace o jeho vzniku a současném stavu,

FMV: Technická nauka o zbraních a munici, Praha 1992.

GOTTWALD K., Spisy, svazek 11., Praha 1955.

Chování policisty vých a vysoce rizikových situacích. Praha, 1992.

KOS L. Ochrana ústavních činitelů a aspekty si související. Praha: SOP, 1995.

MÁDL J., Bodyguard. Hubertlov Bohemia. Praha 2000. 350 s. ISBN 80-902755-3-2.

McNAB CH., Příprava pro přežití SAS tréninková příručka, Czech edition Praha 2003, ISBN 80-7237-721-3.

Organizační pokyny ředitele Policie České republiky ÚOÚČ OCHO OS 2003.

PhDr. L. ČÍRTKOVÁ, CSc., Kriminální psychologie, Praha 1998, ISBN 80-85858-70-3.

Vyhláška MZV č. 157/1964 Sb. O Vídeňské úmluvě o diplomatických stycích.

Kolář, F., Kolář, M. Karate. 2. vyd. Praha: Olympia, 1982. 135 s. ISBN 27-030-82

Mádl, J. Bodyguard novodobý samuraj. Hubertlov Bohemia. Praha 2000. 350 s.80-902755-3-2

O'Connor, R. *Bodyguardi, aneb svět ochrany důležitých osobností*, vyd. Brno: Books, 1999. 200 s. ISBN 80-7242-049-6

Thompson, L. *Záchrana rukojmích – přehled zbraní a taktik*, Frýdek- Místek: Alpress, 2003. 208 s. ISBN 80-7218-825-9

Bureau of Diplomatic Security. Protective Security Training Program – VIP Protection Course. Diplomatic Security Service.

Odbor obranných a speciálních příprav Policejního ředitelství České republiky. Chování policisty vých a vysoce rizikových situacích. Praha, 1992. 60 s.

Protection Officer Manual (Příručka pro výcvik pracovníků bezpečnostních služeb). Edited by Roland, R. Miniom, IFPO Calgary 1992 ISBN 0-7506-9291-x

Seznam použitých zkratk

VIP - Very Important Person (velmi důležitá osoba) klient

CHO – chráněná osoba, klient

BG - bodyguard, osobní strážce, tělesný strážce

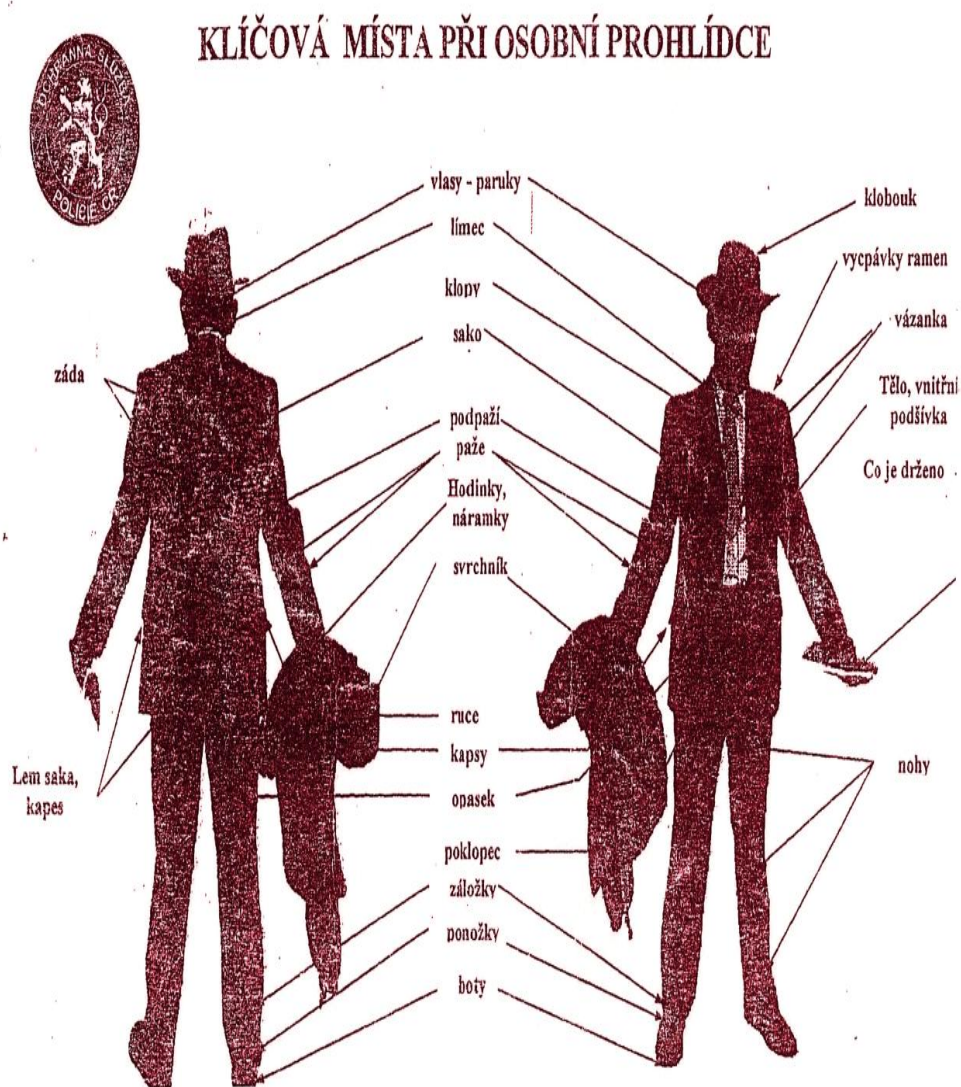
ES - epizodická skupina - předsunutá skupina ochránců, která zajišťuje trasu a cílový proctor, před vstupem a vjezdem hlavní skupiny ochránců a chráněné osoby

DPPC - dohledové poplachové přijímací centrum

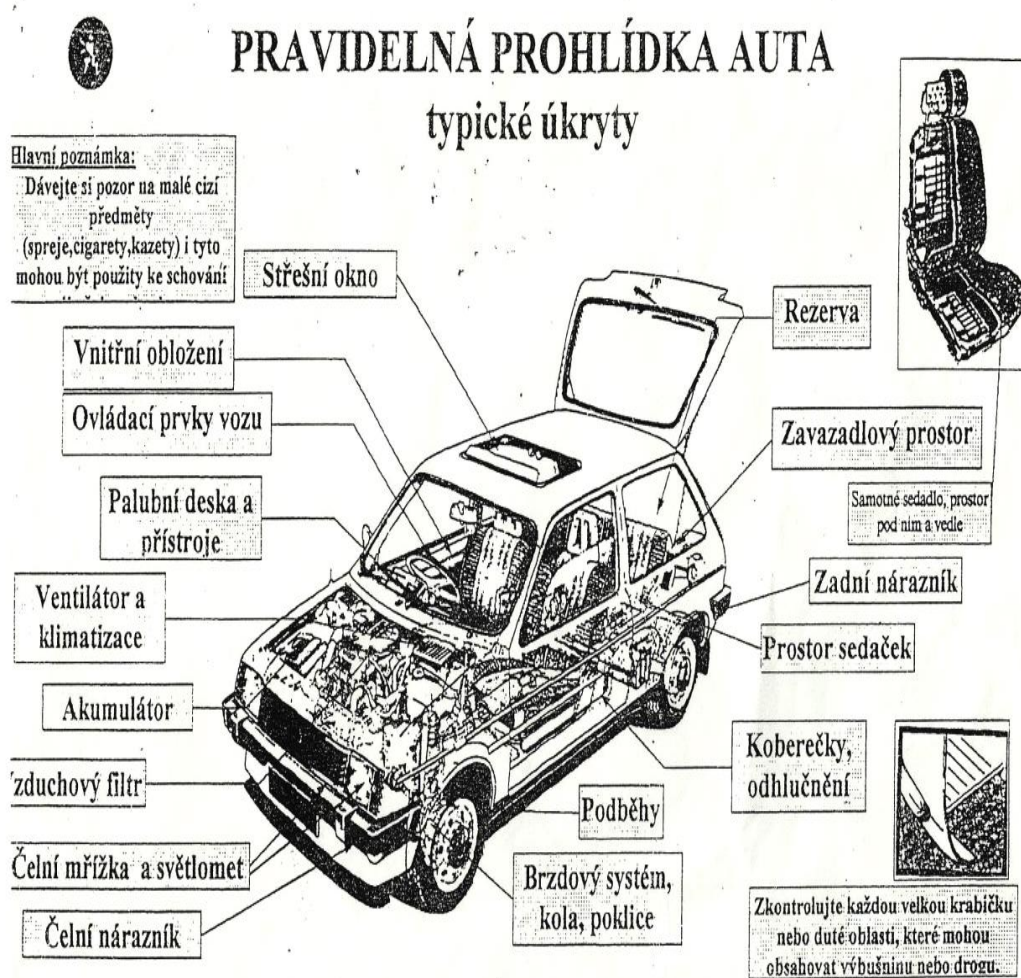
Seznam příloh

Příloha č. 1	78
Příloha č. 2	79
Příloha č. 3	80
Příloha č. 4	81
Příloha č. 5	82
Příloha č. 6	83
Příloha č. 7	84

Příloha č. 1

Klíčová místa při osobní prohlídce

Systematická prohlídka auta se skládá z pěti základních úkonů

(vnějšek, vnitřek, podlaha, zavazadlový prostor, motorový prostor a hnací jednotky)

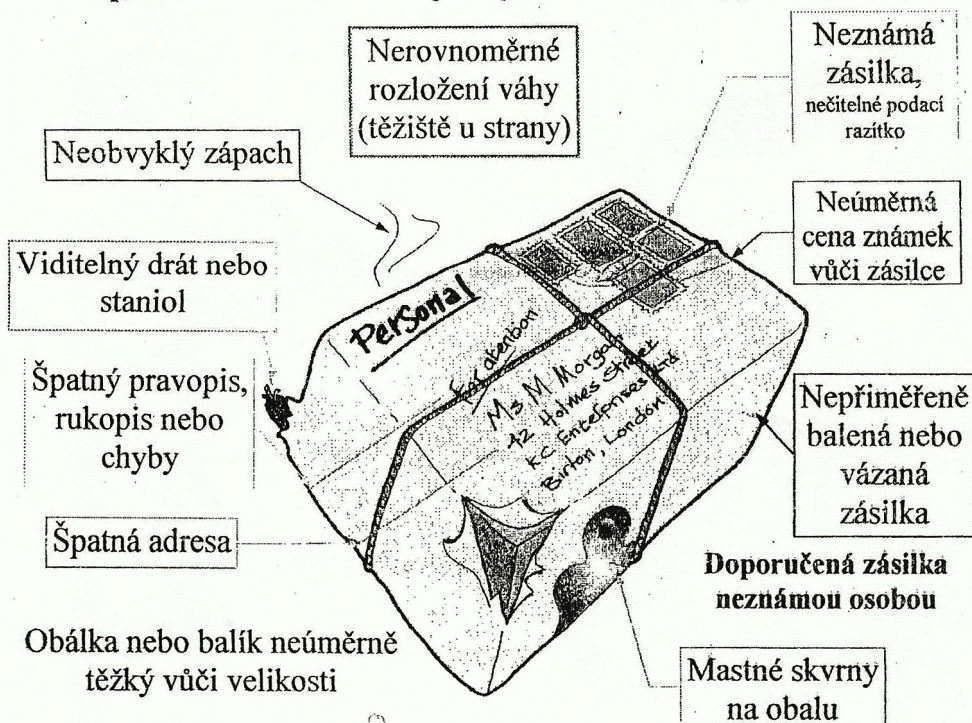
Pravidelná prohlídka auta

Terorismus

Poštovní bomby

bud' ostražitý

Někdy tě jeden znak podezřelosti musí upozornit na to, že může jít o dopis nebo balíček obsahující výbušné zařízení (pekelný stroj).

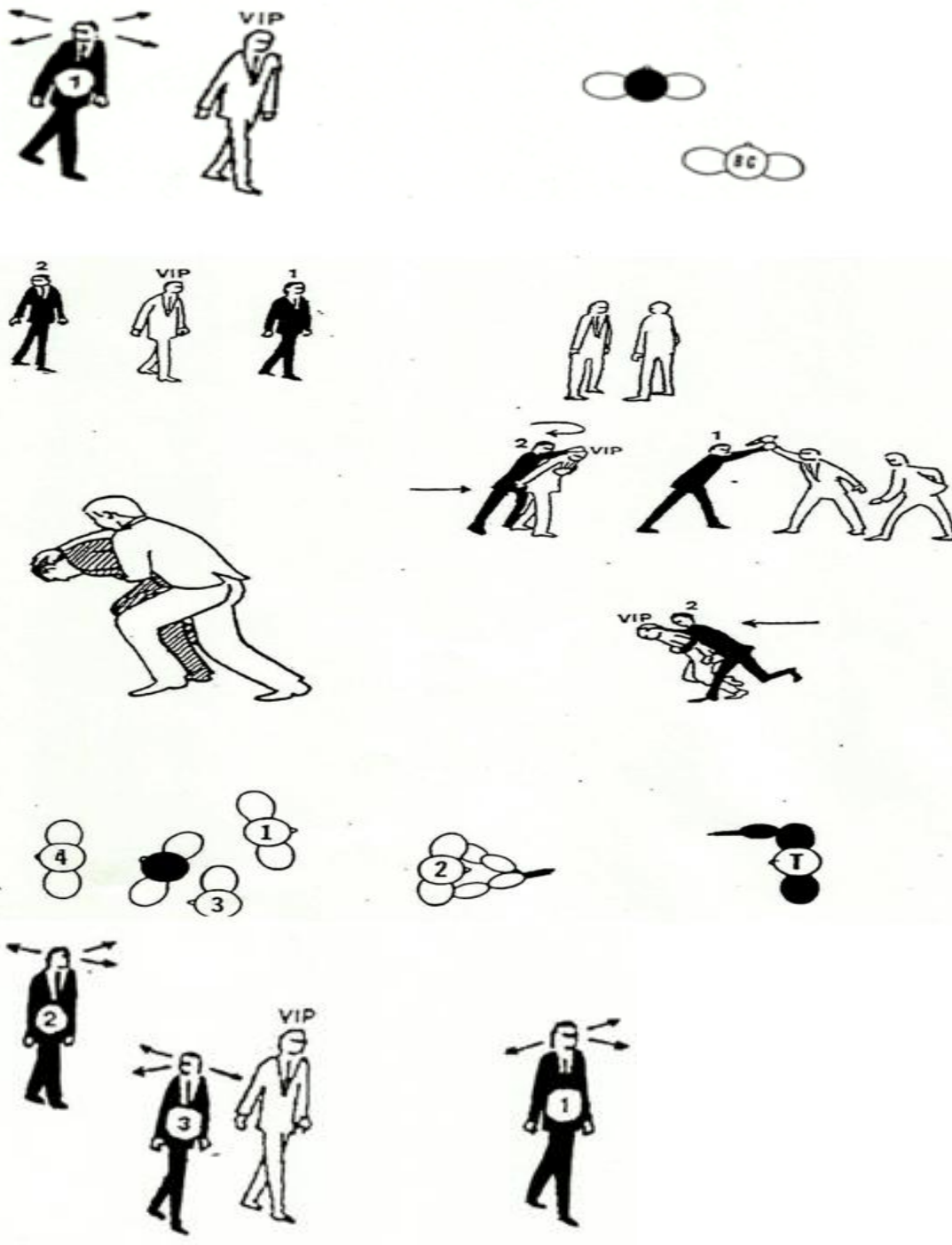
Zásilka s těmito znaky může obsahovat bombu

- * Položit opatrně na zem nebo stůl a jít pryč
- * Požádat všechny přítomné o opuštění prostoru
- * Vyhlásit poplach

Informovat neprodleně policii tel. 158

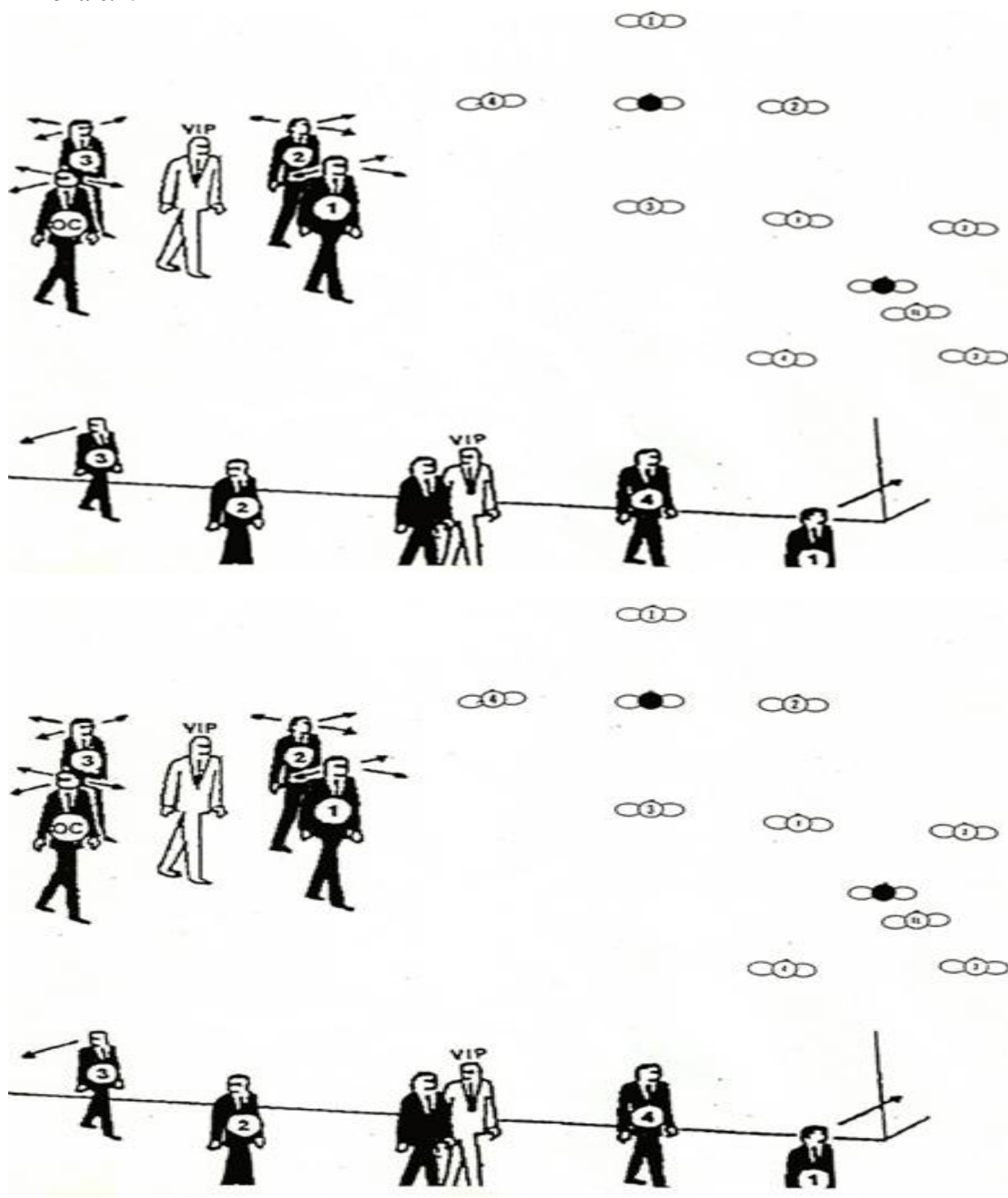

Příloha č. 4

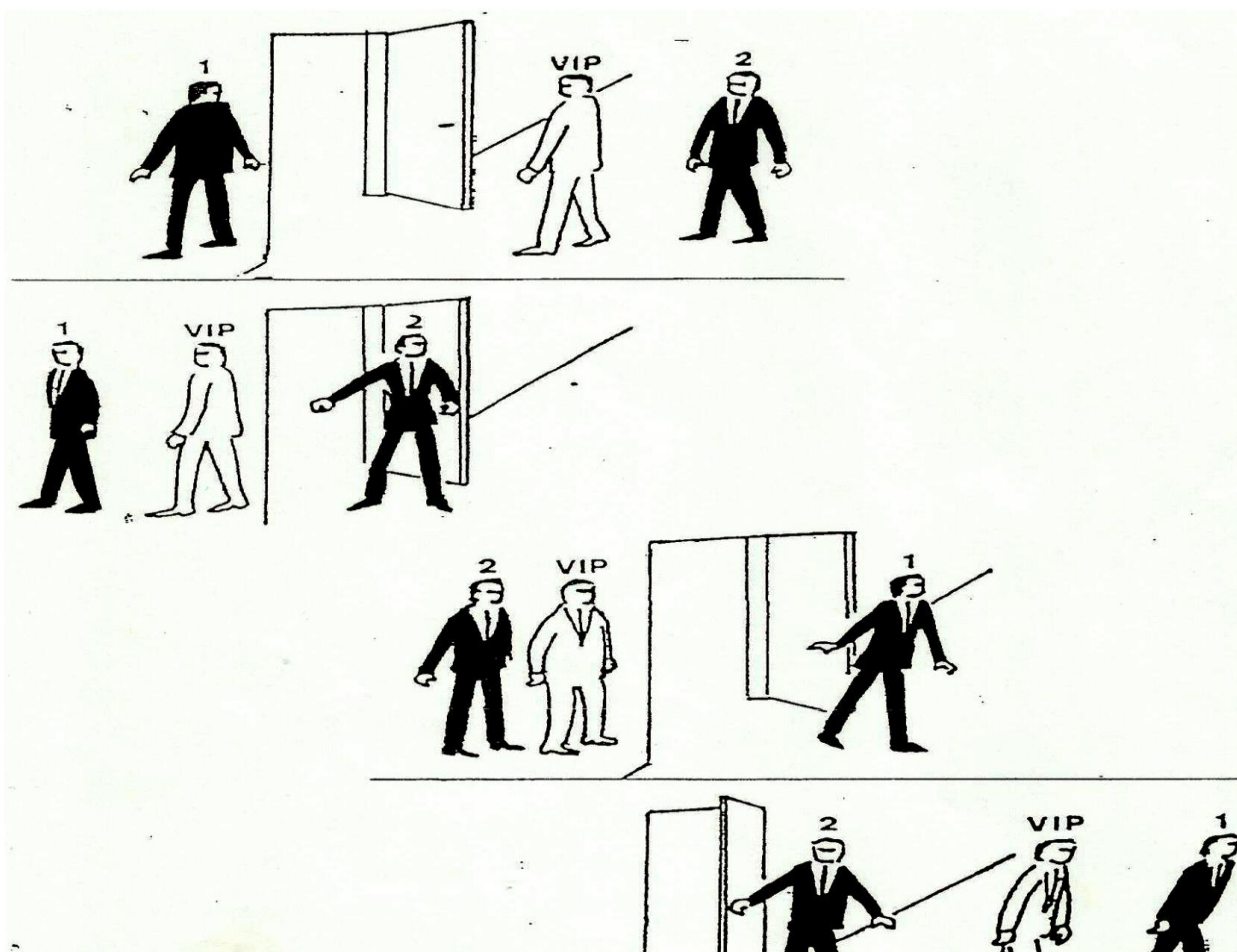
Rozestavení ochránců při doprovodu chráněné osoby část první

Příloha č. 5

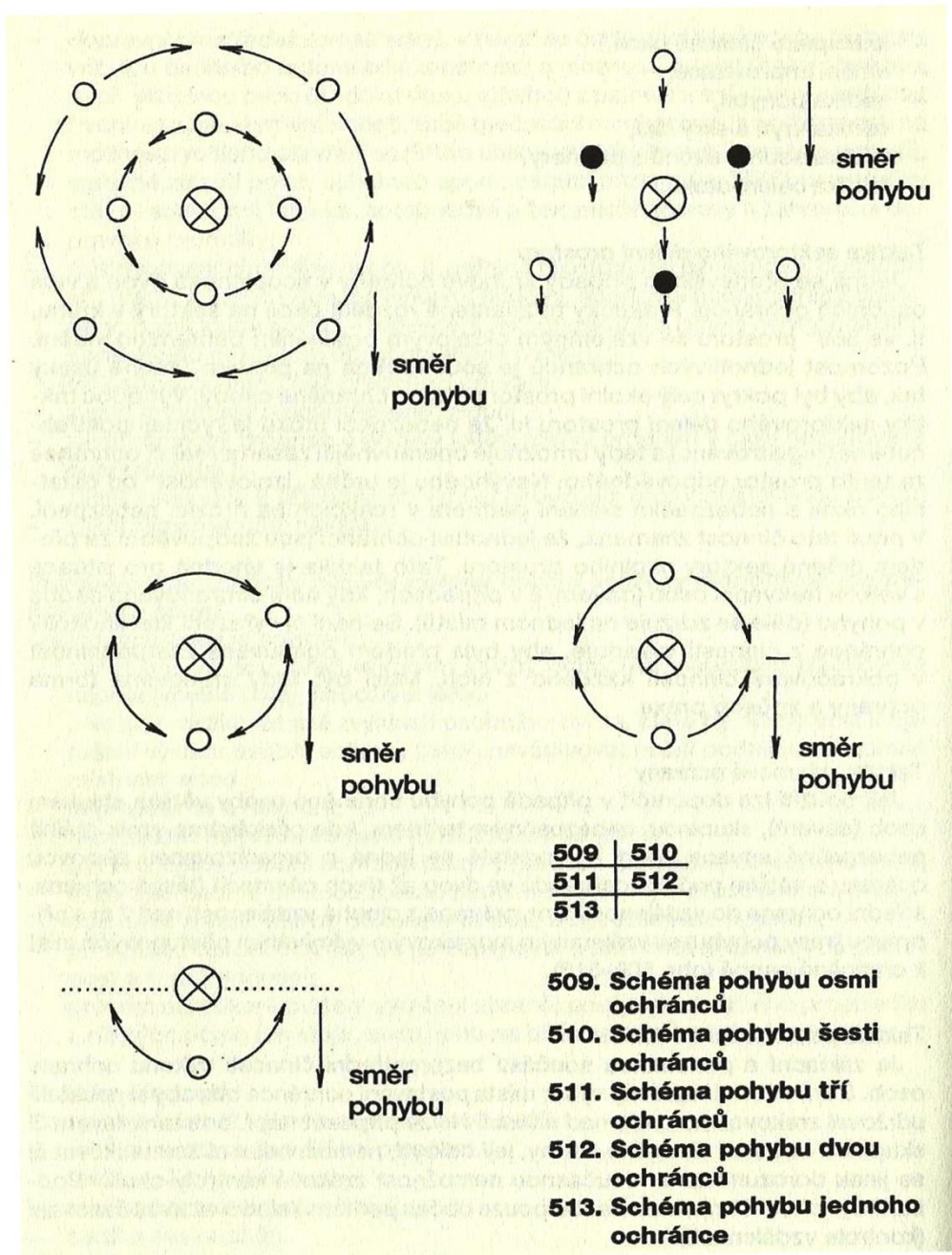
Rozestavení ochránců při doprovodu chráněné osoby část druhá

Příloha č. 6

Rozestavení ochránců při vstupu a výstupu zřených prostor

Příloha č. 7

Pohyb osobních strážců